

Θέματα Αναπηρίας

21 Έφυγε η Κατερίνα Κουλουρίδου

04 Από την Ψευδαίσθηση των Προνομίων
στη Διασφάλιση των Δικαιωμάτων

11 Συνέντευξη: Χρήστος Πολυζωγόπουλος

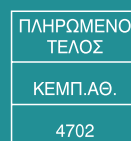
Αφιέρωμα

Το Διεθνές Φεστιβάλ
Ντοκιμαντέρ με δέμα την
αναπηρία - Emotion Pictures

τεύχος 09

2007 Μάιος
Ιούνιος
Ιούλιος

ΑΘΗΝΑ 2007
 τεύχος 09
 Μάιος
 Ιούνιος
 Ιούλιος

	Editorial	.03
	Ανάλυση: Από την ψευδαίσθηση των προνομίων στη διασφάλιση των δικαιωμάτων	.04
	Θέσεις: Διακριτική μεταχείριση ατόμων με αναπηρία και μέσα στις φυλακές	.09
	Συνέντευξη: Χρήστος Πολυζωγόπουλος "Η αναπηρία είναι ζήτημα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και έτσι πρέπει να αντιμετωπίζεται"	.11
	Βήμα: Εθνική Ομοσπονδία Τυφλών: Ο φορέας που καθολικά εκφράζει και εκπροσωπεί το κίνημα των τυφλών και των ατόμων με προβλήματα όρασης της χώρας	.15
	Αφιέρωμα: 1ο Διεθνές Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ με θέμα την αναπηρία - Emotion Pictures	.19
	Έφυγε η Κατερίνα Κουλουρίδου	.21
	Παρουσίαση: Υπηρεσία Πληροφόρησης και Υποστήριξης «Διεκδικούμε μαζί» Μία νέα υπηρεσία της ΕΣΑμεΑ στη διάθεση των πολιτών με ή χωρίς αναπηρία	.27
	Ευρωπαϊκά - Διεθνή Θέματα: Άτυπη Διάσκεψη των Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Αναπηρία	.28
	Συνεργασίες: Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία αποκτά ενεργό ρόλο στην κατάρτιση του προσωπικού της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας σε θέματα αναπηρίας	.30
	Η ΕΣΑμεΑ παρεμβαίνει, προτείνει, διεκδικεί...	.31
	Εκδόσεις: Το Αυτιστικό Φάσμα - ένας Οδηγός για Γονείς και Επαγγελματίες, της LORNA WING	.38

Ιδιοκτησία:
 Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία - ΕΣΑμεΑ
Εκδότης:
 Βαρδακαστάνης Γιάννης
 Πρόεδρος ΕΣΑμεΑ
Διευθύντρια:
 Χατζηπέτρου Ανθή
Αρχισυντάκτρια:
 Θεωνά Άννα
Σελιδοποίηση - Διαχωρισμοί - Φιλμς:
 ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ (210 6006430-1)
Εκτύπωση:
 ΔΕΣΜΟΣ (210 6644156)

Γραφεία ΕΣΑμεΑ:
 Ελ. Βενιζέλου 236, 163 41 Ηλιούπολη, Αθήνα
 Τηλ. 210 - 9949837
 Fax: 210 - 5238967
 E-mail: esaea@otenet.gr
<http://www.esaea.gr>

Εκδίδεται σε 7.500 αντίτυπα και διανέμεται δωρεάν.

Σε περίπτωση αναδημοσίευσης παρακαλούμε να αναφέρετε ως πηγή το "Θέματα Αναπηρίας".

Τα ενυπόγραφα άρθρα δεν εκφράζουν υποχρεωτικά τις απόψεις της ΕΣΑμεΑ.

Tο φετινό καλοκαίρι ξεκίνησε με μια αβάσταχτη απώλεια για το εθνικό αναπηρικό κίνημα. Η Κατερίνα Κουλουρίδου, φίλη και συναγωνίστρια επί σειρά ετών, Πρόεδρος της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Σωματείων Συλλόγων Ατόμων με Σακχαρώδη Διαβήτη, έφυγε από κοντά μας, αφήνοντας σε όλους όσοι την γνώριζαν δυσαναπλήρωτο το κενό. Η Κατερίνα Κουλουρίδου αγωνίστηκε με σθένος μέχρι τέλους για τα δικαιώματα των ατόμων με σακχαρώδη διαβήτη, αφήνοντας κληρονομιά και παρακαταθήκη σε όλους εμάς ένα λαμπερό χαμόγελο που θα θυμόμαστε για πάντα.

Φέτος συμπληρώνονται δύο χρόνια από τη δημιουργία αυτού εδώ του Περιοδικού, που αποτελεί τη φωνή της Ε.Σ.Α.Μ.Ε.Α. και φτάνει σε 7.500 αποδέκτες σε όλη τη χώρα. Δύο χρόνια μετά, κι αφού αποτυπώθηκαν στις σελίδες του ιδέες, αναλύσεις και μεγάλες κατακτήσεις του αναπηρικού κινήματος, τα "Θέματα Αναπηρίας" θα συνεχίσουν να αποτελούν μέσο διάχυσης των μηνυμάτων του αναπηρικού χώρου και άσκησης πίεσης για ένα καλύτερο αύριο για τα άτομα με αναπηρία.

Μετά και την υπογραφή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, για πρώτη φορά έλαβε χώρα στο Βερολίνο άτυπη Διάσκεψη σε επίπεδο Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με θέμα τα ζητήματα της αναπηρίας. Πρόκειται για μια πρωτοβουλία της Γερμανικής Προεδρίας, η οποία θέτει τις βάσεις για την κατάσχεση μιας αποτελεσματικής ευρωπαϊκής στρατηγικής για τη βέλτιστη εφαρμογή της Σύμβασης, γεγονός που σηματοδοτεί μια νέα εποχή για όλους τους Ευρωπαίους με αναπηρία.

Την ίδια, όμως περίοδο που σε ευρωπαϊκό επίπεδο οι εξελίξεις είναι ραγδαίες, είδαν το φως της δημοσιότητας και οι απάνθρωπες συνθήκες κράτησης των φυλακισμένων με αναπηρία στη χώρα μας, με αφορμή την επιστολή - εξομολόγηση του κρατούμενου Χρήστου Καραμπίνη, που πραγματικά προκάλεσε αίσθηση και αγανάκτηση για την τρομερή αδιαφορία της Πολιτείας απέναντι στις ιδιαίτερες ανάγκες που προκαλεί η αναπηρία σ' αυτή την ξεχωριστή κατηγορία κρατουμένων. Η Ε.Σ.Α.Μ.Ε.Α. παρενέβη με επιστολή της στον Υπουργό Δικαιοσύνης, λεπτομέρειες για την οποία μπορείτε να διαβάσετε στις επόμενες σελίδες.

Τέλος, έχουμε την τιμή να φιλοξενούμε στις σελίδες του Περιοδικού μας τον κ. Χρήστο Πολυζωγόπουλο, ο οποίος μιλά για τα τεκταινόμενα στο χώρο της αναπηρίας με την έμπειρη ματιά του ως Προέδρου της ΟΚΕ. Στη συνέντευξη που μας παραχώρησε, ο κ. Χρήστος Πολυζωγόπουλος εκθέτει τις απόψεις και τις εκτιμήσεις του για τον τρόπο που αντιμετωπίζονται τα άτομα με αναπηρία στη χώρα μας, ενώ επιχειρεί και μια σύγκριση των συνθηκών στις υπόλοιπες χώρες της Ευρώπης.

Με την υπόσχεση ότι η νέα περίοδος που ξεκινά από το Σεπτέμβριο θα φέρει ακόμα περισσότερες επιτυχίες στον αγώνα μας για ένα καλύτερο αύριο, σας ευχόμαστε καλό καλοκαίρι και καλή ανάγνωση.

Γιάννης Βαρδακασιάνης
Πρόεδρος ΕΣΑΜΕΑ

editorial

Από την Ψευδαίσθηση των Προνομίων στη Διασφάλιση των Δικαιωμάτων

Ο χώρος της αναπηρίας ως πεδίο ευγενούς άμιλλας και συναγωνισμού των πολιτικών και κοινωνικών δυνάμεων της χώρας για την κατοχύρωση συνθηκών και προϋποθέσεων αυθεντικής ισότητας και ίσης μεταχείρισης των ατόμων με αναπηρία

του Ιωάννη Βαρδακασάνη,
Προέδρου της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία &
του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία

Από τις στήλες αυτού του περιοδικού και όχι μόνο έχουμε ισχυριστεί ότι ο μόνος σίγουρος και σταθερός δρόμος για την επίτευξη της ίσης μεταχείρισης των ατόμων με αναπηρία με τους άλλους πολίτες για την καταπολέμηση του αποκλεισμού τους από κάθε ανθρωπίνη δραστηριότητα και για την προστασία των δικαιωμάτων τους, είναι η θέσπιση κανόνων, αρχών, πολιτικών και νομοθεσίας, που στον πυρήνα τους έχουν την κατοχύρωση της συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία σε όλες τις εκφάνσεις της κοινωνικής, οικονομικής, πολιτικής και πολιτιστικής ζωής της χώρας. Άλλωστε, αυτή είναι και η επιταγή του Συντάγματος της

χώρας (άρθρο 21 παράγραφος 6).

Επίσης, έχουμε ισχυριστεί σε προηγούμενα άρθρα, ότι ο χώρος της αναπηρίας στη χώρα μας βρίσκεται ουσιαστικά αντιμέτωπος με φαινόμενα κολακευτικού λαϊκισμού και συμπονετικού συντηρητισμού, όπως τα έχουμε αποκαλέσει, με εστίες παλινόρθωσης φιλανθρωπικού κατεστημένου. Ο χώρος της αναπηρίας στην Ελλάδα, κινείται ως ένα εκκρεμές που στη μια του άκρη έχει τη δικαιωματική προσέγγιση στην αναπηρία και στην άλλη τον ελεήμονα συμπονετικό συντηρητισμό. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι, η αντίφαση που ζούμε στα θέματα της αναπη-

ρίας πρέπει να οδηγήσει στην ενδυνάμωση της δικαιωματικής προσέγγισης. Οι εξελίξεις σε διεθνές επίπεδο (Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία), σε ευρωπαϊκό επίπεδο αλλά και σε εθνικό, μπορούν εν δυνάμει να δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις για μια οριστική μετάβαση από τα ατάκτως ερμηνεία "προνόμια" στην καθολική διασφάλιση του σεβασμού των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία.

Η χώρα βρίσκεται, γοργότερα ή αργότερα, μπροστά στις επόμενες εκλογές, οι οποίες θα αναδείξουν τη νέα κυβέρνηση αυτού του τόπου. Είναι τώρα η κατάλληλη περίοδος να τεθούν

τα θέματα της αναπηρίας στην πολιτική ατζέντα όλων των κομμάτων. Είναι τώρα η ευκαιρία να δεσμευτούν όλα τα κόμματα που θα λάβουν μέρος στις επόμενες εκλογές, για τι θα πράξουν ανάλογα με τη θέση που οι πολίτες θα τους δώσουν στο Κοινοβούλιο. Η παροχολογία θέτει σε κίνδυνο πάντοτε την εμπέδωση της κουλτούρας της δικαιωματικής προσέγγισης της αναπηρίας. Άλλωστε, η παροχολία αυτή καθαυτή, αμφισβητεί τη συστηματική παρέμβαση στα θέματα της αναπηρίας και λειτουργεί ως δούρειος ίππος στην εκπόνηση και εφαρμογή ενός μακροχρόνιου προγράμματος για τα άτομα με αναπηρία στη χώρα. Οι παροχές που άλλοτε λέγονται προνόμια λειτουργούν συνήθως στη σφαίρα της ψευδαίσθησης.

Για παράδειγμα, τη δεκαετία του '70 δόθηκε δια νόμου η δυνατότητα στους τυφλούς να εισάγονται στα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας χωρίς εξετάσεις. Το "πρόνομιο" αυτό επεκτάθηκε τις επόμενες δεκαετίες και σε άλλες κατηγορίες ατόμων με αναπηρία. Ερωτούμε: "Με αυτό το πρόνομιο έχει διασφαλιστεί η ανεμπόδιστη πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στην τριτοβάθμια εκπαίδευση; Έχουν αρθεί οι διακρίσεις και ο αποκλεισμός που βιώνουν τα άτομα με αναπηρία σε όλο το εκπαιδευτικό σύστημα; Έχει γίνει το εκπαιδευτικό σύστημα προσβάσιμο;" Η απάντηση είναι όχι. Γιατί το μέτρο της χωρίς εξετά-

σεις εισόδου στα Πανεπιστήμια δεν υποστηρίχθηκε με μία δέσμη πολιτικών που να παρέχουν τη δυνατότητα στα άτομα με αναπηρία να μπορούν να μετέχουν ισότιμα χωρίς να θεωρείται χαριστική πράξη αυτή η παροχή. Αυτό δεν σημαίνει ότι είμαστε εναντίον του μέτρου της εισαγωγής χωρίς εξετάσεις στα τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας. Απλώς καταγράφουμε τη θέση μας ότι, είναι άλλο πράγμα η παροχή, η οποία είναι συνήθως ευκαιριακό φαινόμενο, και άλλο πράγμα η οικοδόμηση μέτρων ανεμπόδιστης άσκησης δικαιωμάτων. Είναι δυο διαφορετικοί κόσμοι. Εμπνέονται από εντελώς διαφορετικούς και αντίθετους μεταξύ τους κοινωνικούς, νομικούς και πολιτικούς πολιτισμούς.

Όπως αναφέραμε πιο πάνω, εν όψει των επερχόμενων εκλογών, τα πολιτικά κόμματα οφείλουν με σαφήνεια να διατυπώσουν τις θέσεις και τις δεσμεύσεις τους για τα θέματα των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους. Θέση μας είναι ότι, τα πολιτικά κόμματα μπορούν και πρέπει να υπηρετήσουν και να προωθήσουν την εμπέδωση της σύγχρονης αντίληψης και θεώρησης για την αναπηρία στη χώρα μας.

Πρώτα απ' όλα, όλα τα πολιτικά κόμματα οφείλουν να εντάξουν άτομα με αναπηρία ως υποψήφιους βουλευτές και σε εκλογικές περιφέρειες της χώρας, αλλά κυρίως στα

ψηφοδέλτια Επικρατείας. Ιδιαίτερα αυτό ισχύει, για το κυβερνητικό κόμμα και την αξιωματική αντιπολίτευση, οι οποίοι εκλέγουν σχεδόν όλους τους βουλευτές Επικρατείας. Η αρχή έγινε το 1996 όταν ο Πρωθυπουργός της χώρας κ. Κώστας Σημίτης συμπεριέλαβε τον κ. Παναγιώτη Κουρουμπλή στο ψηφοδέλτιο του ΠΑΣΟΚ στην Αιτωλοακαρνανία, η εκλογή του οποίου έφερε στη Βουλή τον 1ο βουλευτή με αναπηρία. Το 2004 ο Πρωθυπουργός της χώρας κ. Κώστας Καραμανλής με τη συμπερίληψη στο ψηφοδέλτιο Επικρατείας της κυρίας Ελευθερίας Μπερνιδάκη Άλτους, έστειλε ένα δετικό και ισχυρό μήνυμα στην ελληνική κοινωνία. Επίσης το 2004 ο Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ κ. Γιώργος Παπανδρέου με τη συμπερίληψη της κυρίας Ευαγγελίας Τζαμπάζη στο ευρωψηφοδέλτιο του ΠΑΣΟΚ, έστειλε και αυτός με τη σειρά του ένα δετικό και ισχυρό μήνυμα στην Ελλάδα αλλά και στη Ευρώπη. Η πετυχημένη συμμετοχή δεκάδων συναδέλφων με αναπηρία στις προηγούμενες Νομαρχιακές και Δημοτικές εκλογές, επιβάλλει και επιτάσσει σε όλα τα πολιτικά κόμματα να διευρύνουν τις ευκαιρίες συμμετοχής στην πολιτική διαδικασία των ατόμων με αναπηρία που φυσικά ενδιαφέρονται να ασχοληθούν με τα δημόσια πράγματα της χώρας.

Αδιαμφισβήτητα, τα άτομα με αναπηρία που συμμετέχουν στην πολιτική διαδικασία βιώ-

νουν και αντιμετωπίζουν πολλές φορές και σε αυτό τον τομέα ανυπερβλήτα εμπόδια, ουσιαστικά άνιση μεταχείριση στην προσπάθεια τους να πετύχουν το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα. Γι' αυτό επιβάλλεται σε όλα τα επίπεδα της πολιτικής ζωής της χώρας να διασφαλιστούν κανόνες ίσης μεταχείρισης. Όχι μόνο γι' αυτούς που εκλέγονται σε θέση ευθύνης αλλά και για αυτούς που είναι υποψήφιοι. Αυτό ισχύει είτε αναφερόμαστε σε Δημοτικό Σύμβουλο με αναπηρία είτε σε Νομαρχιακό Σύμβουλο με αναπηρία είτε φυσικά σε Δήμαρχο ή Νομάρχη. Πόσο μάλλον για τα μέλη του Κοινοβουλίου που έχουν κάποια αναπηρία. Η συμμετοχή στην πολιτική διαδικασία είναι συμμετοχή στα κέντρα λήψης των αποφάσεων. Αποτελεί δε μια ισχυρή προϋπόθεση για την εμπέδωση στη χώρα της νέας προσέγγισης για την αναπηρία.

Ο χώρος της αναπηρίας πρέπει να είναι ένα πεδίο ανάπτυξης συναγωνισμού των πολιτικών και κοινωνικών δυνάμεων της χώρας, για τη διαμόρφωση συνθηκών και προϋποθέσεων αποτελεσματικής και ουσιαστικής προστασίας των ατόμων με αναπηρία από τον κοινωνικό αποκλεισμό και από τις διακρίσεις. Έχουμε ισχυριστεί με

πάθος ότι η αναπηρία δεν έχει χρώμα. Η αναπηρία διαχέεται παντού στην κοινωνία. Αλλά όμως η αναπηρία συνδέεται άρρηκτα δυστυχώς με φαινόμενα φτώχειας, κοινωνικού αποκλεισμού και διακρίσεων. Γι' αυτό η αναπηρία είναι υπόθεση σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Το αναπηρικό κίνημα της χώρας έχει ζητήσει και απαιτήσει από τις πολιτικές και κοινωνικές δυνάμεις αυτού του τόπου να προσεγγίσουν στα θέματα της αναπηρίας ως ένα πεδίο αναζήτησης κοινωνικής και πολιτικής συναινεσης. Μπροστά στις επερχόμενες εκλογές, τα πολιτικά κόμματα της χώρας και η κυβέρνηση φυσικά, έχουν μία και μόνη ευθύνη: με σαφήνεια, με καθαρότητα και με παρρησία να διατυπώσουν τις προτάσεις και τις δεσμεύσεις τους ενώπιον του ελληνικού λαού και φυσικά των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους, για το πώς θα πορευτούν μετεκλογικά σε αυτά τα θέματα.

Ήρθε η ώρα που οι πολίτες με αναπηρία, τα μέλη των οικογενειών τους, οι ευαισθητοποιημένοι πολίτες αυτού του τόπου, πρέπει να πάρουν θέση, πρέπει να απαιτήσουν από την κυβέρνηση και τα

πολιτικά κόμματα να παρουσιάσουν το πρόγραμμά τους για τα θέματα της αναπηρίας, το οποίο πρέπει να βασίζεται στο Σύνταγμα της χώρας, στην υλοποίηση της Διεθνούς Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία του Ο.Η.Ε., στην ευρωπαϊκή νομοθεσία. Το πρόγραμμα αυτό έχει αξία, μόνο όταν υποστηρίζεται με τη διάθεση των αναγκαίων οικονομικών πόρων. Μέτρα πολιτικής, νομοθεσία, νέοι δεσμοί που να κατοχυρώνουν την χωρίς διακρίσεις και αποκλεισμούς, συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στην εκπαίδευση, στην κατάρτιση, στην απασχόληση σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής ανεξάρτητα από τη βαρύτητα της αναπηρίας τους.

Μία προσβάσιμη στα άτομα με αναπηρία Ελλάδα, είναι μία πιο όμορφη Ελλάδα, και για τους κατοίκους της αλλά και για τους επισκέπτες της. Οι υποδομές στις πόλεις και τα χωριά της χώρας, οι συγκοινωνίες, χερσαίες, διαθαλάσσιες αεροπορικές, όταν είναι προσβάσιμες για τα άτομα με αναπηρία είναι πιο εύκολες και πιο εύχρηστες για όλους τους επιβάτες, Έλληνες και ξένους. Όλα αυτά όμως δεν μπορούν να γίνουν πραγματικότητα με τη λογική, ή καλύτερα

Ένα καλύτερο αύριο στα χέρια μας.

Schöler & Friends

Συνεργασία Ε.Σ.Α.μεΑ. - LANNET

Η LANNET Communications συμβάλλει ενεργά στη βελτίωση συνθηκών διαβίωσης των Ευπαθών Κοινωνικά Ομάδων, στηρίζοντας τις προσπάθειες της Ε.Σ.Α.μεΑ. (Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία)

τηλ. επικοινωνίας

801-111-1780

Η ΝΕΑ ΜΕΓΑΛΗ ΔΥΝΑΜΗ
ΣΤΙΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

με τον παραλογισμό, των λεγόμενων προνομίων. Οι παροχές, τα προνόμια όπως έχουμε ισχυριστεί σε αυτό το άρθρο, είναι χαρακτηριστικά υποανάπτυκτων κοινωνιών και λειτουργίες και συμπεριφορές οπισθοδρομικών πολιτικών συστημάτων.

Στην Ελλάδα του 21ου αιώνα, ο σεβασμός των δικαιωμάτων, η διασφάλιση τους πρέπει να είναι ο κανόνας της δημόσιας συμπεριφοράς, της δημό-

λέο, πιο διεκδικητικό κίνημα δικαιωμάτων.

Η παγίδα της ψευδαίσθησης των προνομίων καιροφυλακτεί κάθε μέρα στο διάβα αυτού του αγώνα. Τα άτομα με αναπηρία, οι γονείς και κηδεμόνες τους ως φορείς δικαιωμάτων, ως υποκείμενα της τύχης τους, δεν πρέπει ποτέ να ανεχθούν να βρεθούν στο έλεος και στον οίκτο του κοινωνικού και πολιτικού τους περιβάλλοντος. Τα

ή τον άλλο τρόπο τις τελευταίες δεκαετίες έχει διαμορφώσει μια διαφορετική αντίληψη για την αναπηρία στη χώρα, η οποία όμως απέχει πολύ από το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Κλείνουμε αυτό το άρθρο με τη ναυαρχίδα των θέσεων του αναπηρικού κινήματος και αυτή δεν είναι άλλη από το δημόσιο χαρακτήρα των μέτρων πολιτικής για τα άτομα με αναπηρία. Φιλανθρωπισμοί, εθελοντισμοί, συμπονετικοί συντηρητισμοί, συμπεριφορές και λειτουργίες που αμφισβητούν το όλον των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία δεν έχουν θέση σε μια νέα δημόσια πολιτική γι' αυτό το χώρο. Είναι καθήκον της κυβέρνησης και όλων των κομμάτων να πάρουν θέση σε αυτό το θέμα. Αναπηρία και φιλανθρωπία, αναπηρία και εθελοντισμός στη σύγχρονη εποχή δεν πάνε μαζί. Η άρση του αποκλεισμού, η άρση των διακρίσεων απαιτούν ισχυρές δημόσιες πολιτικές, δημόσιες χρηματοδοτήσεις και σύγχρονη νομοθεσία. Το αναπηρικό κίνημα της χώρας προσδοκά και απαιτεί από την κυβέρνηση και από όλα τα πολιτικά κόμματα, να διατυπώσουν με σαφήνεια και καθαρότητα τη θέση τους πάνω σε αυτό το θέμα.

“ Η άρση του αποκλεισμού, η άρση των διακρίσεων απαιτούν ισχυρές δημόσιες πολιτικές, δημόσιες χρηματοδοτήσεις και σύγχρονη νομοθεσία. ”

σιας πολιτικής και πρακτικής. Κανένα πολιτικό σύστημα όμως, καμία κυβέρνηση, καμία κοινωνία τελικά δεν αφυπνίζεται αν οι πολίτες που βιώνουν διακρίσεις και αποκλεισμούς δεν πάρουν τις τύχες στα χέρια τους. Γι' αυτό είναι αδήριτη ανάγκη, είναι όρος κοινωνικής ανάπτυξης και προόδου η διαρκής ενδυνάμωση του αναπηρικού κινήματος της χώρας. Ένα κίνημα που πρέπει πάντοτε να λειτουργεί με χαρακτηριστικά μαζικού κοινωνικού κινήματος. Το αναπηρικό κίνημα πρέπει να γίνεται κάθε μέρα ένα πιο ρωμα-

δικαιώματα δεν τεμαχίζονται. Τα δικαιώματα δεν υπόκεινται σε εκπτώσεις. Τα δικαιώματα των πολιτών δεν μπορούν να βρίσκονται στην προκρούστια κλίνη του κολακευτικού λαϊκισμού και του συμπονετικού συντηρητισμού. Τώρα που βρισκόμαστε μπροστά στις επόμενες εκλογές, ζητούμε από την κυβέρνηση και τα πολιτικά κόμματα, με το λόγο και τα έργα τους, να ενδυναμώσουν ένα νέο πολιτικό πολιτισμό για την αναπηρία. Να αποφύγουν τις παλαιές τακτικές, άλλωστε η συμβολή τους με τον ένα

Φυλακές. Χώροι που περιορίζουν την ελευθερία του ατόμου. Κρατούμενοι. Άτομα που εκτίουν ποινές κατά της ελευθερίας. Ποικίλοι οι λόγοι εγκλεισμού συνανθρώπων μας στα κελιά των φυλακών. Ποικίλουν και οι κανόνες που διέπουν τη ζωή των φυλακισμένων. Κανόνες άγραφοι που η σκληρή ιδιότυπη κοινωνία των φυλακών επιβάλλει. Μια κοινωνία ιδιότυπη που αποτυπώνεται σε πλήθος κινηματογραφικών ταινιών με νόμους σκληρούς που σου κόβουν την ανάσα. Κανόνες όμως υπάρχουν και γραπτοί. Στα χαρτιά τουλάχιστον, που φέρουν την επιγραφή “σωφρονιστικός κώδικας” μια επιγραφή που δημιουργεί μεγάλες προσδοκίες και αποτελεί προϊόν της ελεύθερης κοινωνίας.

Διακριτική μεταχείριση ατόμων με αναπηρία και μέσα στις φυλακές

Μόλις λίγα χρόνια πριν ήταν αισθητή η έλλειψη θέσπισης νομοθετικών μέτρων για την καταπολέμηση των διακρίσεων που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία σε όλους τους κοινωνικούς τομείς. Διακηρύξεις, συμβάσεις, νομοθετικά μέτρα που στηρίζονται στη νέα δικαιωματική προσέγγιση για την αναπηρία εμφανίζονται στο προσκήνιο της χώρας μας. Ποιος όμως έχει διερωτηθεί για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία που κρατούνται στις φυλακές; Ποιες διατάξεις του “Σωφρονιστικού Κώδικα” ορίζουν ειδικά μέτρα για τη διαβίωση ατόμων με αναπηρία στα σωφρονιστικά καταστήματα;

Οι απαντήσεις σε τέτοιου είδους ερωτήματα δίνονται από την ίδια την καθημερινότητα. Δημοσιεύσεις γραμμάτων σταλμένων από φυλακισμένους που είναι άτομα με αναπη-

ρίες δέτουν ενώπιον της ελεύθερης κοινωνίας μας τη διακριτική μεταχείριση τους και μέσα στις φυλακές.

Σαφής και ευδιάκριτη η μεταχείριση των κρατουμένων κατά κατηγορίες στον τελευταίο σωφρονιστικό κώδικα της χώρας μας. Διαφορετική μεταχείριση για κάθε κατηγορία κρατούμενων. Νεαροί κρατούμενοι, γυναίκες κρατούμενοι, άνδρες κρατούμενοι, κρατούμενοι υπόδικοι, κρατούμενοι για χρέη, ουδείς όμως κρατούμενος που είναι άτομο με αναπηρία.

Άλλο ένα στοιχείο που ενισχύει το ψεύδος της εικόνας των ατόμων με αναπηρία που ταλαντεύεται ανάμεσα στον συμπονετικό συντηρητισμό και τον κολακευτικό λαϊκισμό. Λες και το άτομο με αναπηρία βρίσκεται εκτός των τειχών της κοινωνίας. Λες και το άτομο με αναπηρία εξαιρείται από το μέσο πολίτη που συνήθως για

οποιοσδήποτε λόγους αντιμετωπίζει την ποινή φυλάκισης.

Η πραγματικότητα όμως ανατρέπει όλα τα κοινωνικά στερεότυπα και φέρνει στο φως τα ανυπέβλητα εμπόδια που συναντάει το άτομο με αναπηρία όταν διαβαίνει το σκαλοπάτι των φυλακών. Η προσβασιμότητα των κοινόχρηστων και ιδιωτικών χώρων, ανύπαρκτη. Η παροχή εξειδικευμένου ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού για τα άτομα με χρόνιες παθήσεις, ανύπαρκτη. Η παροχή τεχνολογικών βοηθημάτων που εξυπηρετούν τις ανάγκες της αναπηρίας, ανύπαρκτες. Η εκπαίδευση του προσωπικού των φυλακών για την αναπηρία και τις ανάγκες της, ανύπαρκτη.

Καταλυτικός ο ρόλος του γράμματος που στάλθηκε από το νοσοκομείο των φυλακών στην εφημερίδα "ΕΠΟΧΗ" και δημοσιεύτηκε στο κυριακάτικο φύλλο της 17ης Ιουνίου 2007. Ο επιστολογράφος άτομο με πολλαπλή αναπηρία. Κρατούμενος με σχιζοφρένεια παρανοειδούς τύπου, χρήστης αναπηρικού αμαξιδίου χωρίς να έχει διερευνηθεί η αιτία της κινητικής του αναπηρίας, με ισοουλινοεξαρτώμενο διαβήτη χωρίς ποτέ να τον έχει δει εξειδικευμένος παθολόγος και χωρίς να τηρείται η κατάλληλη διατροφή. Περί εκπαίδευσης του επί του διαβήτη του ουδέν σχόλιο.

Δυστυχώς, και η τελευταία έκθεση του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα αστυνομικά τμήματα, τις φυλακές και τα ψυχιατρικά νοσοκομεία της χώρας μας έρχεται να διαπιστώσει σωρεία παραβιάσεων συνταγματικών δικαιωμάτων των κρατουμένων, και αυτό κάνει επιτακτικότερη την ανάγκη της διερεύνησης των συνθηκών κράτησης του κ. Χρήστου Καραμπίνη καθώς και όλων των ατόμων με αναπηρία που είναι έγκλειστοι στις φυλακές.

Η επιστολή του Χρήστου Καραμπί-

νη δίνει ένα ισχυρό ράπισμα στην ελεύθερη κοινωνία μας και θέτει νέους προβληματισμούς στο χώρο του αναπηρικού κινήματος. Οι αναξιοπρεπείς έως και απάνθρωπες συνθήκες διαβίωσης ενός ατόμου με πολλαπλή αναπηρία στις ελληνικές φυλακές δείχνουν ότι ο σωφρονιστικός κώδικας παραβιάζεται ασύστολα και συστηματικά καθώς και η κείμενη νομοθεσία στο σύνολό της, αφού δεν τηρούνται βασικές διατάξεις της όπως το άρθρο 3 του Ν.2776/99 και ιδιαίτερα η παρ. 2, η οποία ορίζει ρητά *"ειδική μεταχείριση των κρατουμένων επιφυλάσσεται όταν δικαιολογείται από τη νομική ή πραγματική κατάσταση του, όπως υποδίκων και καταδίκων, εγγάμων και αγάμων, ανηλίκων, γυναικών και ανδρών, ατόμων με ειδικές ανάγκες ή για τις θρησκευτικές ή άλλες πεποιθήσεις εφόσον γίνεται υπέρ του κρατούμενου και προς εξυπηρέτηση των ειδικών αναγκών που απορρέουν από την κατάσταση στην οποία ευρίσκεται."*

Είναι ολοφάνερο ότι η Ελληνική Πολιτεία πρέπει να λάβει ειδικά μέτρα για την αξιοπρεπή διαβίωση των ατόμων με αναπηρία στις φυλακές, έτσι ώστε να καλύπτονται οι ιδιαίτερες ανάγκες που πηγάζουν από την αναπηρία τους. Είναι αντιληπτό ότι ο περιορισμός της προσωπικής ελευθερίας ενός ατόμου με αναπηρία για οιοδήποτε λόγο δεν του αφαιρεί ούτε την αναπηρία ούτε τις πρόσθετες ανάγκες που πηγάζουν από αυτή.

Ως πρώτο βήμα προς αυτή την κατεύθυνση συνίσταται ο σχεδιασμός και η υλοποίηση καινοτόμων παρεμβάσεων όπως προγράμματα εκπαίδευσης του προσωπικού των φυλακών για την αναπηρία. Οι τραγικές συνθήκες των κρατουμένων που έρχονται συχνά στο φως της δημοσιότητας, εύλογα θέτουν πλήθος ερωτήματα μεταξύ των οποίων και τα ακόλουθα:

α) Κατά πόσο το Υπουργείο Δικαιοσύνης έχει προβεί στην

πρόσληψη ειδικού ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού στα σωφρονιστικά ιδρύματα τα τελευταία έτη, που όπως όλοι γνωρίζουμε η αύξηση των κρατουμένων είναι δραματική.

β) Ποια συγκεκριμένα μέτρα έχουν ληφθεί, εάν έχουν ληφθεί, για την προσβασιμότητα των χώρων στους οποίου κρατούνται οι φυλακισμένοι με αναπηρία;

γ) Υπάρχει διασύνδεση του νοσοκομείου των κρατουμένων στον Κορυδαλλό με τα μεγάλα Πανεπιστημιακά νοσοκομεία για την κάλυψη των ιδιαίτερων θεραπευτικών αναγκών που απαιτούνται για χρόνιες παθήσεις όπως η νεφροπάθεια τελικού σταδίου, ο σακχαρώδης διαβήτης, η θαλασσαιμία, οι αναπνευστικές παθήσεις, οι καρκινοπάθειες κ.λπ.;

Αναμένεται η απάντηση του Υπουργού Δικαιοσύνης στο ακόλουθο πλαίσιο αιτημάτων που κατέθεσε η Ε.Σ.Α.μεΑ:

☞ Διερεύνηση των συνθηκών κράτησης (διαβίωση, μέτρα για την εξυπηρέτηση των πρόσθετων αναγκών που πηγάζουν από την πολλαπλή αναπηρία κ.λπ.) του κρατούμενου κ. Χρήστου Καραμπίνη από το Σώμα Επιθεώρησης και Ελέγχου των Καταστημάτων Κράτησης του Υπουργείου Δικαιοσύνης,

☞ Σχεδιασμός και εφαρμογή μέτρων για την αξιοπρεπή κράτηση των ατόμων με αναπηρία στις φυλακές της χώρας (προσβασιμότητα των χώρων διαβίωσης, προσλήψεις εξειδικευμένου ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού, δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, παροχή τεχνολογικών βοηθημάτων κ.λπ.),

☞ Συνάντηση της πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης με το Προεδρείο της Συνομοσπονδίας για τη λήψη ειδικών μέτρων για τα άτομα με αναπηρία που διαβιούν στις φυλακές.

Θ.Α.

“*Η αναπηρία είναι ζήτημα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και έτσι πρέπει να αντιμετωπίζεται*”

Χρήστος Ποηυζωγόπουλος

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια μετατόπιση του κέντρου βάρους του διαλόγου για την αναπηρία από το ιατρικό μοντέλο στο κοινωνικό μοντέλο. Ποια είναι η δική σας άποψη; Πιστεύετε ότι το ζήτημα της αναπηρίας πρέπει να αντιμετωπιστεί ως ζήτημα ανθρωπίνων δικαιωμάτων;

Η ισότιμη πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία σε υπηρεσίες και αγαθά απαιτεί συστηματική υποστήριξη των υπηρεσιών υγείας, ώστε να εξειδικεύονται και προσαρμόζονται στις ιδιαιτερότητες και ανάγκες των ΑμεΑ. Απαιτούνται στοχευμένες παρεμβάσεις σε επίπεδο πρόληψης και αντιμετώπισης, δεδομένης της διαφορετικότητας των προβλημάτων των ΑμεΑ, αλλά και της αναποτελεσματικής υποστήριξης ατόμων με οριακά ή και μελλοντικά προβλήματα αναπηρίας. Μέτρα και πολιτικές θα πρέπει να λάβουν υπόψη ανισότητες, αρνητικές διακρίσεις και αποκλεισμούς των ΑμεΑ. Επιπλέον, θα πρέπει σε συνεχή βάση να επενδύουμε

στην έρευνα και τον έλεγχο των υπηρεσιών υγείας.

Στις πολιτικές παρεμβάσεις και πρωτοβουλίες μας εστιάζουμε κυρίως στο κοινωνικό μοντέλο. Τα άτομα με αναπηρία περιθωριοποιούνται για διάφορους λόγους από την κοινωνία και την αγορά εργασίας. Αντιμετωπίζουν πολλαπλά προβλήματα και διακρίσεις. Οι προτάσεις μας δεν επικεντρώνονται μόνο στα αρχιτεκτονικά εμπόδια, όπου γίνονται κάποιες προσπάθειες βελτίωσης της υφιστάμενης κατάστασης, οι οποίες όμως χαρακτηρίζονται από αποσπασματικότητα και αναποτελεσματικότητα. Εστιάζουμε σε στάσεις και συμπεριφορές ατόμων και ομάδων, δεσμών και πολιτικών προσώπων που εντείνουν τις διακρίσεις εις βάρος των ατόμων με αναπηρία, λόγω αντιλήψεων "προστασίας", "διαφορετικών προτεραιοτήτων", αποστασιοποίησης, αδιαφορίας, κ.ά.

Η αναπηρία είναι ζήτημα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θα πρέπει να αντιμετωπιστεί έτσι. Είναι ανθρωπινό δικαίωμα η συμμετο-

χή στην εκπαίδευση, στην κατάρτιση, στην εργασία, στην οικογενειακή ζωή, στη διασκέδαση, στην αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου, καθώς και ευρύτερα στο πολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό γίγνεσθαι.

Τα άτομα με αναπηρία είναι από τις πλέον ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού, που απειλούνται από τη φτώχεια και τον αποκλεισμό περισσότερο από τις υπόλοιπες. Ποια είναι η εκτίμησή μας για την κατάσταση των ατόμων με αναπηρία σε Ελλάδα και Ευρώπη; Τι είδους πολιτικές θα μπορούσαν να συμβάλλουν στη μείωση της φτώχειας και στην άρση του αποκλεισμού;

Τα άτομα με αναπηρία ανήκουν δεσμικά στις κοινωνικά ευπαθείς ομάδες. Απειλούνται από τη φτώχεια και τον αποκλεισμό από την αγορά εργασίας και την κοινωνία. Έχουν ιδιαίτερες ανάγκες, αλλά και πολλαπλές δυνατότητες που μπορεί να συμβάλουν στην κοινωνική και οικονομική ανά-

Σε αρκετές περιπτώσεις ο πολιτικός σχεδιασμός δεν εφαρμόζεται στην πράξη, λόγω μονόπλευρων και αποσπασματικών προσεγγίσεων, ασυντόνιστων χειρισμών, άγνοιας - σκόπιμης ή μη καχυποψίας, ανασφάλειας, στερεοτύπων, κ.ά.. Στο σημείο αυτό επισημαίνεται, η αναγκαιότητα εφαρμογής στην πράξη των διαφόρων μέτρων πολιτικής. Αναφέρεται ενδεικτικά η αποσπασματική εφαρμογή του νόμου 2643/1998.

Τα ΑμεΑ θα πρέπει να υποστηρίζονται μέσα από αλληλένδετες πολιτικές στο πλαίσιο ενός ολοκληρωμένου στρατηγικού σχεδιασμού για ΟΛΟΥΣ. Ενδεικτικά, προτείνονται:

- ενεργητικές πολιτικές σε πολλαπλά πεδία και συνδυασμός με επιδοματικού χαρακτήρα μέτρα πολιτικής,
- ενεργός συμμετοχή των ΑμεΑ και των θεσμών τους στις διαδικασίες λήψης απόφασης και στον ολοκληρωμένο πολιτικό σχεδιασμό,
- θεσμικό πλαίσιο για τις οργανώσεις των ΑμεΑ,
- εντατικοποίηση των πρωτοβουλιών - διεύρυνση ή και εξειδίκευση,
- αυξημένη χρηματοδότηση,
- ενίσχυση τοπικών δικτύσεων,
- προσαρμογή και εκσυγχρονισμός υποδομών, υφιστάμενων μηχανισμών, συστημάτων, μοντέλων, κ.ά.

Τα άτομα με αναπηρία στην Ελλάδα αντιμετωπίζουν πολύ σοβαρά προβλήματα πρόσβασης στην εκπαίδευση, γεγονός που έχει εύλογες συνέπειες στην μέτεπείτα πορεία στη ζωή τους και οδηγεί σε όξυνση των κοινωνικών ανισοτήτων. Τι θα μπορούσε να λύσει τα προβλήματα αυτά;

Σε επίπεδο εκπαιδευτικής πολιτικής προτείνεται:

- Η ανάπτυξη και η υιοθέτηση εναλλακτικών μορφών εκπαίδευσης - κατάρτισης, όπου λαμβάνονται υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των ατόμων με αναπηρία, αξιοποιούνται οι διαφορετικές δυνατότητές τους και διευρύνονται οι εκπαιδευτικές επιλογές τους.
- Η υποστήριξη της συμμετοχής των ΑμεΑ στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση με συγκεκριμένα μέτρα και εξειδικευμένους διαφοροποιημένους πολύ-επίπεδους μηχανισμούς στήριξης δικτυακής αντίληψης.
- Η δημιουργία πολυμορφικών εκπαιδευτικών πακέτων και ειδικού εκπαιδευτικού λογισμικού, όπου συνεκτιμώνται οι ιδιαιτερότητες, οι ανάγκες, οι επιδιώξεις και οι δυνατότητες των ατόμων με αναπηρία.
- Η υποστήριξη μηχανισμών σύνδεσης της εκπαίδευσης - κατάρτισης με την αγορά εργασίας και την κοινωνία, όπου αξιοποιείται η ευρωπαϊκή εμπειρία, υιοθετούνται καινοτομίες με όρια και προϋποθέσεις ευρύτερης εφαρμογής, μετασχηματίζονται ενδιαφέρουσες πρακτικές και πρότυπες εφαρμογές σε αλληλοσυμπληρούμενα σχέδια παρέμβασης.
- Η δημιουργία κινητών μονάδων εκπαίδευσης - κατάρτισης και συνοδευτικών υποστηρικτικών υπηρεσιών για την ενίσχυση της ισότιμης πρόσβασης των ΑμεΑ και τη διασφάλιση της ισότιμης αξιοποίησης δυνατοτήτων και ευκαιριών.
- Η διεύρυνση των δυνατοτήτων συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία στην ανοιχτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση που

παρέχεται από το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο μέσω οικονομικής ενίσχυσης του θεσμού και διεύρυνσης των θεματικών Ενοτήτων στο πλαίσιο νέων ή και υφιστάμενων Προγραμμάτων Σπουδών.

- Η ανάπτυξη τμημάτων ανοιχτής και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στα συμβατικά Ελληνικά Τριτοβάθμια Ιδρύματα, όπου η συμμετοχή θα είναι δωρεάν και οι υπάρχουσες υποδομές θα αναβαθμιστούν.
- Η επιμόρφωση εκπαιδευτικών και η προώθηση δράσεων ευαισθητοποίησης - ενεργοποίησης των τοπικών κοινωνιών με σκοπό την ανάπτυξη συγκεκριμένων δεξιοτήτων διευκόλυνσης της πρόσβασης των ΑμεΑ και το μετασχηματισμό στάσεων και συμπεριφορών που εντείνουν διακρίσεις και παρεμποδίζουν την αλλαγή,

Θεωρείτε ότι η πλήρης ένταξη των ατόμων με αναπηρία στην απασχόληση μπορεί να αποτελέσει και το κλειδί για την κοινωνική τους ένταξη; Σε τι ενέργειες οφείλει να προβεί η Πολιτεία;

Η πλήρης ένταξη των ΑμεΑ στην απασχόληση ή σε ειδικές επιχειρηματικές πρωτοβουλίες στον τομέα της Κοινωνικής Οικονομίας συμβάλλει στην κοινωνική τους ένταξη και ευρύτερα στην κοινωνική ανάπτυξη και συνοχή της χώρας.

Για το σκοπό αυτό είναι απαραίτητη:

- Η διαμόρφωση εναλλακτικών κινήτρων στο πλαίσιο ολοκληρωμένου στρατηγικού σχεδιασμού για τη συμμετοχή των εργοδοτών σε πρωτοβουλίες απασχόλησης ατόμων με αναπηρία (π.χ. φορολογικές ελα-

φρύνσεις λόγω πρόσληψης ατόμων με αναπηρία, ευέλικτες μη γραφειοκρατικές επιδοτήσεις προεπιλεγμένων θέσεων εργασίας, ισχυροποίηση και επιδότηση μέρους συμβάσεων εργασίας).

- Η δημιουργία προστατευόμενου περιβάλλοντος εργασίας στο πλαίσιο υποστήριξης επιχειρηματικών συνεταιριστικών πρωτοβουλιών ατόμων με αναπηρία με τη συμμετοχή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.
- Η διεύρυνση και εξειδίκευση υπηρεσιών στήριξης της απασχόλησης και ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας συνδυαστικά με την πρόσληψη σε θέσεις εργασίας ατόμων από την ίδια την κοινωνική ομάδα των ΑμεΑ.
- Η υποστήριξη πρωτοβουλιών στον τομέα της Κοινωνικής Οικονομίας με όρια και προϋποθέσεις που θα διασφαλίζουν τα ίδια τα άτομα με αναπηρία, αλλά και την ισχύουσα εργασιακή νομοθεσία, ώστε να μην καταπατηθούν δικαιώματα πλήρους κοινωνικής ασφάλισης, κ.ά.
- Η επιμόρφωση βασικών συντελεστών των τοπικών κοινωνιών σε ζητήματα που άπτονται στις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα ατόμων με αναπηρία (αστυνομικοί, εκπαιδευτικοί, νοσηλευτές, κ.ά.).
- Η ενίσχυση των επιδοτήσεων απασχόλησης και αυτοαπασχόλησης των ατόμων με αναπηρία και η άμβλυση των γραφειοκρατικών διαδικασιών των αρμόδιων υπηρεσιών.

MME και άτομα με αναπηρία: ένα ζήτημα που το τελευταίο διάστημα έχει τεθεί εκτενώς στην Ελλάδα με αφορμή και τις διάφορες τηλεοπτικές εκπομπές που διασύρουν την προσωπικότητα και

την ακεραιότητα των ατόμων με αναπηρία. Ποια είναι η γνώμη σας για τη στάση των ΜΜΕ απέναντι στα άτομα με αναπηρία και τον τρόπο που προβάλλονται τα προβλήματα των ατόμων με αναπηρία από αυτά; Ποιες διαφορές εντοπίζετε αναφορικά με την στάση που τηρούν τα ευρωπαϊκά ΜΜΕ;

Τα ΜΜΕ μπορούν και πρέπει να συμμετέχουν ενεργά σε πρωτοβουλίες και δράσεις ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης. Συγκεκριμένα προτείνονται σχέσεις συνεργασίας με τα ΜΜΕ, στο πλαίσιο των οποίων θα αναπτύσσονται πρωτοβουλίες προώθησης της ισότητας ευκαιριών, καταπολέμησης του ρατσισμού και της ξеноφοβίας.

Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να πραγματοποιηθούν δράσεις επιμόρφωσης και δικτύωσης με ΜΜΕ, τα οποία είναι σε θέση:

- να επηρεάσουν συνειδήσεις, ώστε τα ΑμεΑ να έχουν ίσα δικαιώματα, τα ίδια, αλλά και οι οικογένειές τους.
- να προσλάβουν ΑμεΑ σε θέσεις εργασίας στο εσωτερικό περιβάλλον τους, διότι αποτελούν πεδίο με εναλλακτικές δυνατότητες απασχόλησης των ΑμεΑ.
- να αναδείξουν ζητήματα διαχείρισης της διαφορετικότητας, καθώς και συγκριτικά πλεονεκτήματα πρόσληψης των ΑμεΑ σε θέσεις εργασίας.
- να προβάλλουν εκπομπές σε σχέση με τα ΑμεΑ.
- να αποτελέσουν μοχλό πίεσης, ώστε να βελτιωθούν οι συνθήκες διαβίωσης των ΑμεΑ και να ενταχθούν ισότιμα στην αγορά εργασίας και την κοινωνία. ✓

Ο Χρήστος Πολυζωγόπουλος γεννήθηκε στους Παραλογγούς Αρκαδίας το 1948. Σπούδασε Οικονομικά και είναι Ιδιωτικός Υπάλληλος (Λογιστής). Είναι έγγαμος και πατέρας 3 παιδιών. Από τα μαθητικά του χρόνια συμμετείχε στους κοινωνικούς και πολιτικούς αγώνες. Σήμερα είναι Μέλος του Πολιτικού Συμβουλίου του ΠΑΣΟΚ και Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε.

Συνδικαλιστική δραστηριότητα

Είναι Συνδικαλιστής από το 1975 και έχει διατελέσει:

- Πρόεδρος και Γραμματέας του Εργασιακού του Σωματείου επί πολλά έτη.
- Γενικός Γραμματέας της ΟΣΝΙΕ από το 1979 έως το 1982.
- Μέλος της Διοίκησης του Ε.Κ.Α. από το 1983 έως το 1986.
- Μέλος της Ε.Ε. του Ε.Κ.Α από το 1986 έως το 1989.
- Γενικός Γραμματέας του Ε.Κ.Α από το 1989 έως το 1992.
- Πρόεδρος του Ε.Κ.Α από το 1992 έως το 1996.
- Μέλος της Διοίκησης της Γ.Σ.Ε.Ε. από το 1988 και από το 1993 μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής της Συνομοσπονδίας.
- Εξελέγη Πρόεδρος της Γ.Σ.Ε.Ε. στις 28.8.1996 και επανεξελέγη μετά από τις εκλογικές διαδικασίες του 29ου και 30ου Συνεδρίου της Γ.Σ.Ε.Ε. στις 23/3/98 και 27/3/2001 αντίστοιχα.
- Αντιπρόεδρος του προεδρείου της Συνομοσπονδίας Ευρωπαϊκών Συνδικάτων (ΣΕΣ) από τον Αύγουστο του 1996 μέχρι τον Ιούνιο του 1997.
- Επανεξελέγη Αντιπρόεδρος της ΣΕΣ τον Οκτώβριο του 2002.
- Μέλος της ΕΕ της ΣΕΣ.

Συνέντευξη: Άννα Θεωνά

Εθνική Ομοσπονδία Τυφλών:

Ο φορέας που καθολικά εκφράζει και εκπροσωπεί το κίνημα των τυφλών και των ατόμων με προβλήματα όρασης της χώρας

Η σύνδεση της εικόνας με την έννοια είναι δεδομένη για τους περισσότερους από εμάς, όχι όμως για όλους. Στα τυφλά άτομα η σύνδεση αυτή δεν είναι δεδομένη, όχι όμως κι ακατόρθωτη. Γιατί εικόνες μπορεί κανείς να κατασκευάσει και μέσω άλλων αισθήσεων όπως η αφή, η ακοή και η όσφρηση, ακόμα κι αν αυτό επιτυγχάνεται μετά από σκληρή προσπάθεια και εκπαίδευση.

Χιλιάδες άτομα με προβλήματα όρασης κυκλοφορούν καθημερινά ανάμεσά μας. Ή τουλάχιστον προσπαθούν να κυκλοφορήσουν, μιας και ο κόσμος μας δεν είναι ιδανικά πλασμένος. Είναι ένας κόσμος μόνο για λίγους, για εκείνους που βλέπουν. Τα άτομα με προβλήματα όρασης όμως αγώνιζονται, διεκδικούν, ζουν και εκπροσωπούνται από την Εθνική Ομοσπονδία Τυφλών.

Η Εθνική Ομοσπονδία Τυφλών (Ε.Ο.Τ.) ιδρύθηκε το 2005, με σκοπό την οργανωτική συνδικαλιστική ολοκλήρωση του χώρου των τυφλών και τη διασφάλιση της εσωτερικής ενότητάς του, έτσι

ώστε να αποφευχθεί η σύγχυση που μπορεί να δημιουργήσει η πολυδιάσπαση, τόσο στη διαβούλευση με την Πολιτεία όσο και στην ενημέρωση της ελληνικής κοινωνίας για τα πραγματικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα τυφλά άτομα και τα άτομα με προβλήματα όρασης.

Τον κορμό της Ομοσπονδίας αποτελεί ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Τυφλών, το παλαιότερο, ιστορικότερο και πιο αξιόπιστο κοινωνικοσυνδικαλιστικό όργανο των Ελλήνων και Ελληνίδων με τύφλωση που στηρίζει τη νέα οργανωτική προσπάθεια είτε με τα αξιολογικά στελέχη του, είτε μεταδίδοντας την πολύχρονη γνώση και εμπειρία του.

Εκτός από τον Πανελλήνιο Σύνδεσμο Τυφλών ιδρυτικά μέλη της Ε.Ο.Τ. είναι και το Σωματείο Τυφλών Δυτικής Μακεδονίας καθώς και το Σωματείο Τυφλών Ν. Αργολίδας "Η ΙΡΙΔΑ". Στην πορεία έγινε μέλος της Ομοσπονδίας ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων Μαθητών και Μαθητριών Σχολής Τυφλών Βορείου Ελλάδος και επί-

Ρεπορτάζ:
Άννα Θεωνά

...τα τυφλά άτομα είναι παραγωγικοί πολίτες, έχουν ικανότητες, έχουν αξία...

σης έχουν υποβάλλει αίτηση για την εισδοχή τους σε αυτήν το Σωματείο Ατόμων με Αναπηρία Όρασης Ν. Μαγνησίας "Μάγνητες Τυφλοί" και ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων των Τυφλών Μαθητών του Ειδικού Δημοτικού Σχολείου στο ΚΕΑΤ (Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών).

Σ' αυτή τη σημαντική προσπάθεια συμπορεύονται και οι γονείς των ανήλικων τυφλών παιδιών. Αυτό το γεγονός είναι μια καινοτομία στο χώρο των οργανώσεων μας, που ανταποκρίνεται στην ανάγκη αντιμετώπισης όλων των μεγάλων προβλημάτων μαζί με τις οικογένειες των τυφλών παιδιών, έτσι όπως γίνεται πια σε ολόκληρο τον κόσμο.

Η Ομοσπονδία φιλοδοξεί να συγκροτήσει σοβαρές προτάσεις πάνω σε όλα τα μεγάλα ζητήματα, όπως είναι η εκπαίδευση και η ειδική αγωγή, η βελτίωση της συνταξιοδοτικής και ασφαλιστικής θέσης των τυφλών και να γίνει ο κύριος εκφραστής και εκπρόσωπος των Ελλήνων και Ελληνίδων με τύφλωση στη διαδικασία διαβούλευσης με την Πολιτεία.

Επίσης, σκοπεύει στην πλατιά ενημέρωση της κοινωνίας και στην προάσπιση με κάθε νόμιμο και πρόσφορο τρόπο της προσωπικής, οικογενειακής και κοινωνικής αξιοπρέπειας των τυφλών που κινδυνεύει καμιά

φορά, είτε από την έλλειψη επαρκών μέτρων της Πολιτείας, είτε από την άγνοια, είτε από την παραπληροφόρηση από ασυνείδητους εμπόρους της αναπηρίας που εξαπατούν τον Έλληνα πολίτη εκμεταλλεόμενοι τη φιλότητα και την ευπιστία του. Για την καθημερινότητα των τυφλών και των ατόμων με προβλήματα όρασης και την Εθνική Ομοσπονδία Τυφλών, μίλησε στα "Θέματα Αναπηρίας" ο Πρόεδρος της κ. Νίκος Γιαλούρης.

Ποιες είναι οι βασικές δραστηριότητες της Ομοσπονδίας;

Οι βασικές μας δραστηριότητες είναι η διαβούλευση με την Πολιτεία, η προβολή των αιτημάτων του κινήματος των τυφλών, τα οποία και καταθέτουμε ενώπιον των αρμόδιων Υπουργείων και παρεμβαίνουμε προκειμένου να βρεθεί λύση στα ζητήματα αυτά. Επίσης, συχνά παρεμβαίνουμε για διάφορα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι τυφλοί σε συλλογικό ή ατομικό επίπεδο. Αυτό τον ρόλο τον έχει κυρίως ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Τυφλών, όμως σε αρκετές περιπτώσεις παρεμβαίνουμε κι εμείς. Συμβαίνει καθημερινά να απευθύνονται σε μας άτομα κι εμείς προσπαθούμε να δώσουμε λύσεις. Η Ομοσπονδία μας από την αρχή της δραστηριότητάς της κατέβαλε μεγάλη προσπάθεια για την καταπολέμηση της επαιτείας.

Αρκετοί συνάδελφοί μας εκμεταλλεόμενοι το φιλότεμπο και την ευπιστία της Ελληνίδας και του Έλληνα πολίτη, συγκεντρώνουν τεράστια ποσά, τα οποία βάζουν στην τσέπη τους, και καταρρακώνουν την αξιοπρέπειά μας. Έχουμε κάνει πολλές προσπάθειες γι' αυτό το θέμα, έχουμε απευθυνθεί στα μέσα κι έχουμε μεταδώσει με τηλεοπτικά και ραδιοφωνικά σποτ, αλλά και με καταχωρήσεις στον τύπο κοινωνικά μηνύματα για την επαίσχυντη αυτή μέθοδο που χρησιμοποιούν ορισμένοι. Και φυσικά αγωνιζόμαστε καθημερινά για την προβασιμότητα της εκπαίδευσης και τις ίσες ευκαιρίες στην απασχόληση.

Πόσο φιλόξενη είναι η Ελλάδα για τα άτομα με προβλήματα όρασης;

Είναι αφιλόξενη η Ελλάδα για τα άτομα με προβλήματα όρασης. Όταν περπατάμε σε ένα πεζοδρόμιο και πέφτουμε σε λακκούβες, ή όταν υπάρχουν μηχανάκια και κάθε άλλου είδους εμπόδια, αυτά είναι όσον αφορά στη μετακίνηση ενός τυφλού ατόμου σημαντικά προβλήματα. Η Ελλάδα θεωρείται αφιλόξενη σε αντίθεση με άλλες χώρες που η ποιότητα ζωής του τυφλού ατόμου είναι σε καλύτερο επίπεδο. Για παράδειγμα στις Βρυξέλλες, από προσωπική εμπειρία, δεν συναντάς εμπόδια στα πεζοδρόμια. Περπατά-

ει ένα τυφλό άτομο άνετα. Η προσβασιμότητα σε δημόσιους χώρους είναι καλύτερη. Και γενικώς οι συνθήκες είναι πολύ καλύτερες για όλα τα άτομα με αναπηρία.

Πέραν από τις μετακινήσεις, τι άλλων ειδους εμπόδια αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία στη χώρα μας (εκπαίδευση, απασχόληση);

Καταρχήν στην εκπαίδευση, είναι αλήθεια ότι τα άτομα με προβλήματα όρασης δεν έχουν εύκολα πρόσβαση ούτε στα βιβλία, ούτε στις τάξεις και ο δάσκαλος ή ο καθηγητής δεν έχει τις ειδικές γνώσεις για να βοηθήσει ένα τυφλό μαθητή. Η Πολιτεία θα έπρεπε να εξασφαλίσει στους τυφλούς μαθητές και φοιτητές τα απαιτούμενα εποπτικά μέσα, ώστε να μπορέσουν σε τόσο ανταγωνιστικές συνθήκες να ανταπεξέλθουν, πράγμα που γίνεται σε πολύ μικρό βαθμό. Ακόμα και τα βιβλία που χορηγούνται στους φοιτητές από τους εκδοτικούς οίκους, χρειάζονται πολύ χρόνο για να μετατραπούν σε μια προσβάσιμη μορφή, είτε αυτή είναι η γραφή Braille, είτε ηχητική μορφή (κασέτα), με αποτέλεσμα να μην προλαβαίνουν να προετοιμαστούν για την εξεταστική τους. Αυτό θα έπρεπε να το κάνει η Πολιτεία από την αρχή του ακαδημαϊκού έτους. Ισχύει το ίδιο και για τους μαθητές, αφού το Κέντρο

Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών δεν είναι σε θέση να ανταπεξέλθει σε αυτό, δεδομένου ότι δεν χρηματοδοτείται από το Υπουργείο, και το προσωπικό που διαθέτει το ΚΕΑΤ δεν έχει την ποσοτική ισχύ για να στελεχώσει μια τέτοια υπηρεσία μετατροπής των βιβλίων σε προσβάσιμες μορφές. Επίσης, παρόλο που υπάρχει και σχετική διάταξη για το Εθνικό Τυπογραφείο για Τυφλούς, δεν έχει υλοποιηθεί ποτέ

Και όσον αφορά στην απασχόληση;

Τα επαγγέλματα που είναι σε θέση να κάνουν οι τυφλοί σήμερα είναι μετρημένα στα δάχτυλα κι αυτό συμβαίνει γιατί δεν υπάρχει βάση, υποδομή έτσι ώστε να μπορεί το τυφλό άτομο να ανταπεξέλθει στις ανταγωνιστικές συνθήκες της αγοράς εργασίας. Και κυρίως περιορίζεται στο επάγγελμα του τηλεφωνητή, το οποίο σε μερικά χρόνια δεν θα υφίσταται δεδομένου ότι τα κέντρα πλέον αυτοματοποιούνται και δεν χρειάζονται πια τηλεφωνητές. Αυτή τη στιγμή, από τα 22.000 τυφλά άτομα, απασχολούνται μόλις 500 ως τηλεφωνητές.

Πως ανταποκρίνεται η κοινή γνώμη στα δικά σας καλέσματα για ενεργό συμμετοχή στη βελτίωση των όρων ζωής των ατόμων με προβλήματα όρασης;

Υπάρχει ανταπόκριση από τον κόσμο σε κάποιο βαθμό. Δεν μπορώ να πω όμως ότι ο κόσμος γνωρίζει τα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε. Ωστόσο, και μόνο λόγω της επικρατούσας νοοτροπίας στην Ελλάδα, θα ήταν άδικο να πούμε ότι ο κόσμος δεν βοηθάει σε ό,τι μπορεί.

Τα άτομα με προβλήματα όρασης είναι μια κατηγορία ατόμων με αναπηρία που τα ΜΜΕ αρέσκονται να παρουσιάζουν σε τηλεοπτικές εκπομπές κάθε είδους. Πως κρίνετε τον τρόπο παρουσιάσής τους από τα μέσα; Τι πρέπει να αλλάξει;

Ο τρόπος που παρουσιάζονται είναι απαράδεκτος κατά τη γνώμη μου. Δεν έχει ωριμάσει ακόμα ούτε η ελληνική κοινωνία, αλλά ούτε και οι δημοσιογράφοι που προβάλλουν τα θέματά μας σε οποιουδήποτε είδους εκπομπή. Θα πρέπει να παρέμβει δυναμικά το ΕΣΡ και να θέσει όρους όσον αφορά τις εκπομπές, δεδομένου ότι καταρρακώνεται καθημερινά η αξιοπρέπεια όχι μόνο των τυφλών ατόμων, αλλά και γενικά όλων των ατόμων με αναπηρία κάθε είδους. Έχουμε ως Ομοσπονδία απόλυτη εμπιστοσύνη στην Ε.Σ.Α.μεΑ., η οποία χειρίζεται το θέμα αυτό και είμαστε κι εμείς υπέρμαχοι της άποψής της και θα βοηθήσουμε με όποιο τρόπο μπορούμε στην προσπάθεια να εξαιρεθούν αυτά τα φαινόμε-

να. Οι δημοσιογράφοι πρέπει να παρουσιάζουν το τυφλό άτομο ως ένα άτομο που έχει προσωπικότητα, έχει ικανότητες, είναι άτομο παραγωγικό στη ζωή και όχι ως ένα κακομοίρη που προκαλεί τον οίκτο των συνανθρώπων μας. Γιατί στην ουσία αυτό προσπαθούν οι δημοσιογράφοι, δηλαδή να έχουν τηλεθέαση μέσω του οίκτου.

Η σύγχρονη τεχνολογία είναι σε θέση να παράσχει στα άτομα με προβλήματα όρασης υπηρεσίες που διευκολύνουν την ομαλή διαβίωση των ατόμων αυτών στην καθημερινότητά τους. Πόσο εξοικειωμένα είναι τα άτομα με προβλήματα όρασης με τις νέες τεχνολογίες; Υπάρχουν δυνατότητες πρόσβασης σε αυτές;

Η πρόσβαση στις νέες τεχνολογίες επαφίεται στην προσωπική τους δυνατότητα. Η Πολιτεία σε αυτόν τον τομέα έπρεπε να έχει κάνει πολλά που δεν έχουν ακόμα γίνει. Τα τυφλά άτομα, ωστόσο, έχουν ωφεληθεί πολύ από τις νέες τεχνολογίες, παρά την έλλειψη συμμετοχής από την Πολιτεία. Οι φορείς μας και κυρίως ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Τυφλών, το KEAT και ο Φάρος Τυφλών βοηθούν πολύ τα τυφλά άτομα, ανάλογα με τις δυνατότητές τους. Η προσπάθεια σε επίπεδο φορέων για τα άτομα με προβλήματα όρασης επικεντρώνεται στη δημιουργία τμημάτων εκμάθη-

σης Ηλεκτρονικών Υπολογιστών, Αγγλικών κτλ.

Πως αντιμετωπίζει η ελληνική Πολιτεία σε εθνικό και τοπικό επίπεδο τα αιτήματα και τις διεκδικήσεις της ΕΟΤ; Υπάρχει ανταπόκριση και συνεργασία;

Είναι αλήθεια ότι η ΕΟΤ και κυρίως ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Τυφλών που είχε τον κύριο λόγο και την ευθύνη όλα αυτά τα χρόνια, διαδέτεται κύρος, εμπειρία στελέχη και συνδικαλιστές, ο κόσμος είναι αρκετός κι αυτό είναι υπέρ στο να μπορέσουμε να διεκδικήσουμε κάτι από την Πολιτεία. Η Πολιτεία πάντοτε μας λαμβάνει υπόψη, είτε για τους δικούς της λόγους, είτε για το κύρος που έχουμε. Επί της ουσίας, βλέπουμε αρκετά πράγματα να γίνονται και στην πράξη, όπως για παράδειγμα το επίδομα απολύτου αναπηρίας, που αποτελεί επανάσταση για το κίνημα, η ειδική προκήρυξη για τυφλούς τηλεφωνητές που έχει καθιερωθεί και αποτελεί ένα σημαντικό επίτευγμα του φορέα μας κατόπιν σκληρών διαπραγματεύσεων που προϋποθέτουν ικανότητα και εμπειρία.

Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Έτους Ίσων Ευκαιριών για Όλους, ποιες είναι οι προτεραιότητες της ΕΟΤ σε επίπεδο διεκδικήσεων;

Αυτή τη στιγμή, τα σημαντικότερα προβλήματα για μας είναι

η αποκατάσταση των τυφλών συναδέλφων μας, δεδομένου ότι το επάγγελμα του τηλεφωνητή δεν θα υπάρχει σε μερικά χρόνια, και θα πρέπει άμεσα να εξασφαλιστεί από την πολιτεία σε συνεργασία με τους φορείς μας, το άνοιγμα νέων επαγγελμάτων για τυφλούς. Θα μπορούσαν να απασχοληθούν πολύ εύκολα ως παροχείς πληροφοριών στο κοινό, ως φυσιοθεραπευτές, ψυχολόγοι, κοινωνιολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί, καθηγητές, δάσκαλοι, δικηγόροι (που υπάρχουν ήδη κάποιοι), ακόμα και διοικητικοί υπάλληλοι θα μπορούσαν να είναι. Υπάρχουν τόσα επαγγέλματα, πρέπει όμως η Πολιτεία να βοηθήσει σε αυτή την κατεύθυνση.

Ένα μήνυμα στους αναγνώστες του περιοδικού...

Θα ήθελα να επισημάνω ότι τα τυφλά άτομα είναι παραγωγικοί πολίτες, έχουν ικανότητες, έχουν αξία και το κυριότερο από όλα είναι ότι θα πρέπει να αντιμετωπίζονται από τους συμπολίτες μας ως ίσοι πολίτες, χωρίς οίκτο. Μόνο έτσι μπορεί ένα άτομο να βγάλει τον πραγματικό του εαυτό. Ούτε ένα ευρώ λοιπόν στους αυτούς που εκμεταλλευόμενοι την ευπιστία και το φιλότιμο του Έλληνα πολίτη, συγκεντρώνουν τεράστια ποσά και εξευτελίζουν την αναπηρία. ✓

1ο Διεθνές Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ με θέμα την αναπηρία

Το Φεστιβάλ

Το φετινό καλοκαίρι ένα φεστιβάλ διαφορετικό από τα άλλα ήρθε να ταραξεί τα νερά στο χώρο του ντοκιμαντέρ. Ο λόγος για το 1ο Διεθνές Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ με θέμα την αναπηρία - Emotion Pictures, που έλαβε χώρα στο Νέο Μουσείο Μπενάκη στο διάστημα 16-18 Ιουνίου 2007 και αποτελεί πλέον δεσμό

και σημείο συνάντησης νέων δημιουργών από όλο τον κόσμο σε ετήσια βάση. Πρόκειται για μια πρωτοβουλία - δέσμευση του Υπουργείου Επικρατείας και των Γενικών Γραμματειών Επικοινωνίας και Ενημέρωσης, ανειλημμένη από το περσινό Διεθνές Συνέδριο με τίτλο "Άτομα με Αναπηρία και ΜΜΕ", η οποία και υλοποιήθηκε σε συνεργασία με το Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου, δίνοντας την ευκαιρία

σε ανθρώπους από όλο τον κόσμο να γνωρίσουν τα προβλήματα των ατόμων με αναπηρία στην καθημερινή τους ζωή, μέσα από τον κινηματογραφικό φακό.

Το Φεστιβάλ, άνοιξε τις πύλες του στις 16 Ιουνίου με το ντοκιμαντέρ "Τα μάτια μου" (My Eyes) του Έρλεντ Ι. Μο από τη Δανία, παρουσία πολλών εξεχουσών προσωπικοτήτων, μεταξύ των

οποίων ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Κάρολος Παπούλιας, ο Υπουργός Επικρατείας κ. Θεόδωρος Ρουσόπουλος και ο Πρόεδρος της Εθνικής Συνομοσπονδίας και του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία κ. Ιωάννης Βαρδακαστάνης, οι οποίοι χαιρέτισαν με ενθουσιασμό αυτή την πρωτοβουλία.

Προσκεκλημένη στην έναρξη του Φεστιβάλ ήταν και η διεθνούς φήμης Αγγλίδα καλλιτέχνιδα Άλισον Λάπερ - με σημαντικό όγκο δουλειάς εμπνευσμένο από την Αφροδίτη της Μήλου. Το άγαλμά της Alison Lapper Pregnant (Η Άλισον Λάπερ έγκυος), που φιλοτεχνήθηκε από τον βρετανό γλύπτη Μαρκ Κουίν, έχει στηθεί στην πλατεία Τραφάλγκαρ, στο κέντρο του Λονδίνου. Το 2003 τιμήθηκε στην Ισπανία με το βραβείο "Γυναίκα της Χρονιάς". Έργα της έχουν εκτεθεί σε μεγάλα μουσεία και γκαλερί, όπως η London's Photographer's Gallery και η Fabrica.

Επίσης, το φεστιβάλ τίμησε με την παρουσία της και η Έιμι Μάλινς, γνωστή αθλήτρια των Παραολυμπιακών Αγώνων, μοντέλο και ηθοποιός. Η Έιμι Μάλινς τιμήθηκε ως μια από τις "Εξέχουσες Αμερικανίδες του 20ου αιώνα" από το Μουσείο της Γυναίκας για την προσφορά της στον αθλητισμό. Παρά το νεαρό της ηλικίας της, η Έιμι Μάλινς στάθηκε πηγή έμπνευσης

για αρκετά έργα τέχνης, που εκτίθενται σε μερικά από τα μεγαλύτερα μουσεία του κόσμου, όπως το Metropolitan Museum, η Tate Modern και το Victoria & Albert Museum.

Μολονότι πρόκειται για το πρώτο φεστιβάλ που διοργανώνεται στην Ελλάδα με αυτή τη θεματολογία, αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι ενός ισχυρού παγκόσμιου κινήματος καλλιτεχνικής έκφρασης με θέμα την αναπηρία. Στόχος του είναι, χρησιμοποιώντας ως μέσο το ντοκιμαντέρ, να αναδείξει τον προβληματισμό καλλιτεχνών από όλο τον κόσμο γύρω από το θέμα της αναπηρίας και να ενθαρρύνει την ανάπτυξη ενός γόνιμου κοινωνικού διαλόγου στη χώρα μας με αφετηρία την τέχνη - την κοινή γλώσσα όλων μας. Και πάνω απ' όλα το πρωτοποριακό φεστιβάλ είναι ένα καλλιτεχνικό γεγονός και ταυτόχρονα μια συνάντηση, μια γιορτή για όλους με κοινό παρονομαστή την ποικιλομορφία της κοινωνίας.

Τα Βραβεία

Πέραν όμως από τον εναλλακτικό ενημερωτικό του χαρακτήρα, το Φεστιβάλ είχε και τη διαγωνιστική του πλευρά, που αναμένεται να αποτελέσει και σημαντικό κίνητρο για περαιτέρω συμμετοχές στο μέλλον. Από τις 350 συμμετοχές από 45 χώρες από όλο τον κόσμο,

προβλήθηκαν 40 ταινίες, εκ των οποίων οι 32 στο Διαγωνιστικό Τμήμα και οι 8 στο Πληροφοριακό.

Συνολικά, η Κριτική Επιτροπή που αποτελείται από τους Ζαν - Μαρί Ντρο (πολυβραβευμένος σκηνοθέτης, συγγραφέας και σεναριογράφος), Τσαλάρ Κιμοντζού (πρώην διευθυντής του London Disability Film Festival), Ελένη Μουσταίρα (πρόεδρος της Απτικής Πολιτιστικής Εταιρείας), το σκηνοθέτη Αντώνη Ρέλλα και το συνθέτη Δημήτρης Παπαδημητρίου (που τελικά για σοβαρούς λόγους δεν συμμετείχε στις διαδικασίες της Επιτροπής) κλήθηκε να απονεμίσει 5 βραβεία: Α' βραβείο καλύτερης ταινίας, Β' βραβείο καλύτερης ταινίας, Βραβείο πρωτοτυπίας και ευρηματικής σκηνοθεσίας, Βραβείο τεχνικής και καλλιτεχνικής αρτιότητας, Ειδικό Βραβείο Επιτροπής, τα οποία συνοδεύονταν από χρηματικό έπαθλο 20.000 ευρώ το καθένα αποδιδόμενο εξ ημισείας στον παραγωγό και το σκηνοθέτη.

Τα ντοκιμαντέρ που βραβεύθηκαν ήταν:

✓ **Α' βραβείο καλύτερης ταινίας:** "Πρόσκληση σε χορό"

Του Γκέχαρντ Σικ, παραγωγή Ράινχαρντ Βουλφ (Γερμανία).

Η τέχνη δημιουργεί γέφυρα μεταξύ ανθρώπων με αναπηρία και μη, με διαφορετική κουλτούρα σε διαφορετικές χώρες.

Έφυγε η Κατερίνα Κουλουρίδου...

Η Κατερίνα Κουλουρίδου, η ανεκτίμητη φίλη, συνάδελφος, συναγωνίστρια και σύντροφος έφυγε από κοντά μας απροσδόκητα στις 15 Ιουνίου 2007. Δυσαναπλήρωτο το κενό που αφήνει η Κατερίνα σε κάθε τομέα. Δυσαναπλήρωτο το κενό για την οικογένεια της, για τους συναδέλφους της, για τους στενούς φίλους της, για το αναπηρικό κίνημα, για όλους όσους έδινε δύναμη και κουράγιο με το αστείρευτο χαμόγελό της.

Είναι αδύνατο να σκιαγραφήσει κανείς την πληθωρική Κατερίνα Κουλουρίδου ακόμα και οι πιο κοντινοί της. Η παρουσία της ήταν γιορτή. Θυμόμαστε όλοι την εκρηκτική παρουσία της και τη χαρακτηριστική βροντερή φωνή της στους αγώνες, στις πολιτικές και κοινωνικές συναντήσεις, στη χαρά του γλεντιού. Μα πάνω απ' όλα θυμόμαστε όλοι την αγωνία της για τα προβλήματα όλων, είτε αυτά ήταν προσωπικά είτε κοινωνικά.

Η Κατερίνα ενδιαφερόταν για τα κοινωνικά δρώμενα από τη νεανική της ηλικία. Διετέλεσε Γενική Γραμματέας του συνδέσμου Ανδρών Πειραιά. Στη συνέχεια ίδρυσε το σύλλογο της Νεολαίας Άνδρου, το νησί που λάτρεψε και αγάπησε με όλη τη ψυχή της. Ήταν μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Κοινωνικού Οργανισμού Κυκλάδων Νήσων (Κ.Ο.Κ.Ν.). Στη συνέχεια ως μητέρα που ενδιαφερόταν για τα προβλήματα όλων των παιδιών για ένα καλύτερο αύριο αγωνίστηκε από τη θέση της Προέδρου του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων του 24ου Δημοτικού Σχολείου Πειραιά.

Η Κατερίνα Κουλουρίδου μάχονταν για την άμβλυση των

κοινωνικών αντιθέσεων πριν την εμφάνιση του Σακχαρώδη Διαβήτη στη ζωή της. Μετά την εμφάνιση του Σακχαρώδη Διαβήτη, η Κατερίνα με την αστείρευτη επιμονή της, έθεσε στόχο ζωής να αγωνιστεί για τη βελτίωση των συνθηκών ζωής των ατόμων με σακχαρώδη διαβήτη. Το 1994 πρωτεργάτης και ιδρύτρια του Συλλόγου Διαβητικών Πειραιά και Νήσων εκλέχθηκε Πρόεδρος και ξεκίνησε ένα πολυετή αγώνα που απέδωσε καρπούς.

Πρωτεργάτης στην ίδρυση 26 Συλλόγων, πρωτεργάτης στην ένωση όλων των συλλόγων κάτω από τη στέγη της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Σωματείων Συλλόγων Ατόμων με Σακχαρώδη Διαβήτη (ΠΟΣΣΑΣΔΙΑ) και πρωτεργάτης στην ένταξη της ΠΟΣΣΑ-ΣΔΙΑ στην Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΑμεΑ).

Το 1999 εκλέχθηκε στο Γενικό Συμβούλιο της Ε.Σ.Α.μεΑ και από τότε έως σήμερα διετέλεσε στη θέση της Υπευθύνου Δημοσίων Σχέσεων και στη θέση της Αντιπροέδρου Β'.

Η έκδοση του περιοδικού «Γλυκιά Ζωή», που εδώ και χρόνια διανέμεται σε 20.000 και πλέον αντίτυπα, σε άτομα με σακχαρώδη διαβήτη και όχι μόνο, αποτελεί ολοκληρωτικό δικό της δημιούργημα και δική της επιτυχία. Ιδιαίτερη ήταν η σχέση με την Κύπρο όπου με δική της πρωτοβουλία επετεύχθη η αδελφοποίηση των Ομοσπονδιών των Ατόμων με Σακχαρώδη Διαβήτη Ελλάδας και Κύπρου.

Από τη θέση της Αντιπροέδρου της Συνομοσπονδίας διετέλεσε μέλος σε μια σειρά Επιτροπών όπως στην Επιτροπή Χρο-

νίων Παθήσεων του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία και αγωνίστηκε για την προώθηση μέτρων που θα βελτιώσουν τις συνθήκες ζωής όλων των χρόνιων πασχόντων σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η Κατερίνα αποτελεί παράδειγμα για όλους εμάς. Παράδειγμα μαχόμενου ανθρώπου που δεν αρκείται στην ευτυχία του ενός, ούτε των περισσοτέρων αλλά όλου του κόσμου. Η ατομική ευθύνη συμπορευόταν με την κοινωνική ευθύνη, ήταν δύο συγκοινωνούντα δοχεία που το ένα τροφοδοτούσε το άλλο. Όρθωνε το ανάστημά της και ονειρευόταν ένα κόσμο δίκαιο χωρίς διακρίσεις.

Κρατάμε την Κατερίνα μέσα μας. Την Κατερίνα μαχόμενη της ζωής. Την Κατερίνα μπροστάρισσα στους κοινωνικούς αγώνες. Την Κατερίνα με την τεράστια μητρική αγκαλιά της ανοιχτή σε κάθε συνάνθρωπό της. Την Κατερίνα που έπνιγε το θυμό της για να τον μετουσιώσει σε γνήσιο χαμόγελο αγάπης.

**Στη μνήμη της συντρόφισσας,
φίλης, συναγωνίστριας
Κατερίνας Κουλουρίδου**

Για την Ε.Σ.Α.μεΑ

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
Ι. ΒΑΡΔΑΚΑΣΤΑΝΗΣ**

**Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΑΡ. ΠΑΝΑΝΟΣ**

✓ **Β' Βραβείο καλύτερης ταινίας:** "Braindamadj' d... Πράξη II"

Του Πολ Νάντλερ, παραγωγή Τζόναθαν Φινκελστάιν (Καναδάς). Ο Πολ μας καλεί στο ταξίδι του, μοιράζεται την αλλαγή στη ζωή του, την αποδέχεται και την κάνει κινητήριο δύναμη.

✓ **Βραβείο πρωτοτυπίας και ευρηματικής σκηνοθεσίας:** "Ο Χορός του Φοίνικα"

Της Καρίνα Έππερλαϊν, παραγωγή Καρίνα Έππερλαϊν (ΗΠΑ). Για τη δύναμη του Χόμερ να συνεχίσει το χορό, την αποφασιστικότητα το ταλέντο και το θάρρος του.

✓ **Βραβείο Τεχνικής και Καλλιτεχνικής αρτιότητας:** "Όνειρα πέρα από την όραση"

Της Χάιντι Βίλκμαν, παραγωγή Χάιντι Βίλκμαν (Μ. Βρετανία). Ταινία που τεχνικά και καλλιτεχνικά μάς προτρέπει να δούμε πέρα από την όραση.

✓ **Ειδικό Βραβείο Επιτροπής:** "MasterPiece Μέρος I"

του Στέφανου Μονδέλου, παραγωγή Βασιλική Αργυροπούλου (Ελλάδα). Ο Στέλιος μας συστήνεται άμεσα, με χιούμορ, χωρίς ενδοιασμούς

Τέλος, η Κριτική Επιτροπή του Φεστιβάλ απένειμε Ειδική Μνεία στις εξής ταινίες:

Σαν πεταλούδα της Εύας Πιέτα από την Πολωνία

Τα μάτια μου του Ερλεντ Μο από τη Δανία

Πώς τρώγεται ένας ελέφαντας; του Ρικ Ράνταλ από την Αυστραλία

Το κινηματογραφικό εργαστήρι του Emotion Pictures

Ενας ακόμη από τους βασικούς στόχους του Emotion Pictures ήταν να δώσει την ευκαιρία σε παιδιά με αναπηρία να γνωρίσουν καλύτερα το χώρο του κινηματογράφου και να βιώσουν το ντοκιμαντέρ ως μέσο έκφρασης των εμπειριών και των συναισθημάτων τους.

Στο πλαίσιο αυτό έντεκα μαθητές από το Ειδικό Λύκειο του Ιλίου έλαβαν μέρος σε κινηματογραφικό εργαστήρι με στόχο τη δημιουργία ντοκιμαντέρ και την εξοικειώσή τους με τον κινηματογράφο. Υπεύθυνη του εργαστηρίου είναι η σκηνοθέτις Λένα Βουδούρη, ντοκιμαντερίστρια και καθηγήτρια-σύμβουλος του προγράμματος ΠΑΜΕ ΣΙΝΕΜΑ, ένα πρόγραμμα συνεργασίας του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων με το Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης με σκοπό τη δημιουργία ταινιών σε διάφορα σχολεία από τους ίδιους τους μαθητές, σε συνεργασία με επώνυμους επαγγελματίες του χώρου του κινηματογράφου, όπως ο διευθυντής φωτογραφίας Σταμάτης Γιαννούλης, ο ηχολήπτης Γιώργος Παπαγεωργίου και ο μοντέρ Γιάννης Τσιτσόπουλος.

Οι μαθητές παρακολούθησαν κατά τη διάρκεια τεσσάρων μηνών εβδομαδιαίες δίωρες διαλέξεις που σχετίζονται με το ντοκιμαντέρ, καθώς και προβολές ταινιών. Τα παιδιά είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν όλα τα στάδια παραγωγής ενός ντοκι-

μαντέρ (σενάριο, κάμερα-φωτισμοί, ήχος) και με ενθουσιασμό δημιούργησαν την ταινία "Θεός στον ορίζοντα". Η κεντρική ιδέα του σεναρίου, που έγραψαν τα ίδια τα παιδιά, ανήκει στον ταλαντούχο συμμαθητή τους Αλέξανδρο Δαμουλιάνο. Αποσπάσματα ποιημάτων του έχουν συμπεριληφθεί στο σενάριο, το οποίο αποτελεί παρουσίαση πορτρέτων των παιδιών μέσα από την προσωπική ματιά των φίλων τους.

Το κοινό είχε την ευκαιρία να παρακολουθήσει την ταινία "Θεός στον ορίζοντα" κατά τη διάρκεια της τελετής λήξης του φεστιβάλ Emotion Pictures, αλλά και κατά τη δεύτερη μέρα των εργασιών του Διεθνούς Συνεδρίου "Άτομα και Αναπηρία και ΜΜΕ", χειροκροτώντας θερμά αυτή την πραγματικά αξιόλογη δουλειά των φιλόδοξων νεαρών δημιουργών.

Πίσω από τα φώτα

Το πρωτότυπο αυτό εγχείρημα ανέλαβε να φέρει εις πέρας η σκηνοθέτιδα Μαρία Χατζημιχάλη Παπαλιού, η οποία είχε και την καλλιτεχνική διεύθυνση του Φεστιβάλ. Η κ. Παπαλιού έκανε τη δυναμική της εμφάνιση στο ντοκιμαντέρ το 1977 με τον Αγώνα των τυφλών, μια ταινία κοινωνικής καταγγελίας και προβληματισμού με την οποία στρατεύθηκε στο πλευρό των τυφλών και του αγώνα τους. Με το ίδιο πνεύμα έκανε την σειρά των Γυναικείων Πορτραίτων, όπου κατέγραψε την γυναικεία φωνή συνδέοντας τις ατομικές περιπτώσεις με τη γενικότερη κατάσταση της γυναίκας την εποχή

εκείνη στη χώρα μας. Στη συνέχεια θα καταπιαστεί με το ιστορικό ντοκιμαντέρ, όπου θα καταγράψει μια σειρά από τόπους (Λυκία, Μακεδονία, Ήπειρος, κ.ά) συνδυάζοντας το οδοιπορικό με το λόγο των ιστορικών - αλλά και με άλλα θέματα, όπως το οικολογικό πνεύμα της ορθοδοξίας ή τον σωκρατικό λόγο. Η πολύτιμη εμπειρία της υπήρξε και η βάση για ένα εξαιρετικό αποτέλεσμα, ένα φεστιβάλ, που όπως λέει η ίδια αποτέλεσε ένα καλλιτεχνικό γεγονός και ταυτόχρονα μια γιορτή.

Η κ. Παπαλιού δήλωσε "Είναι τιμή και χαρά μας να οργανώνουμε στην Αθήνα το 1ο Διεθνές

Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ με θέμα την Αναπηρία "Emotion Pictures", που έρχεται να εμπλουτίσει την πολιτιστική μας ζωή αλλά και τον κοινωνικό προβληματισμό μέσα από τη θεματολογία του, που έχει στο επίκεντρό της την αναπηρία.

Η αναπηρία είναι μια μορφή διαφορετικότητας και ο τρόπος που την αντιμετωπίζουν οι κοινωνίες είναι δείκτης του πολιτισμού τους. Κάθε διαφορετικότητα δικαιούται το χώρο της, ως ισχύουσα ανθρώπινη κατάσταση. Η διαφορετικότητα δεν είναι μόνο αδυναμία όπως έχουμε συνηθίσει να πιστεύουμε. Είναι επίσης εκρηκτική δύναμη ζωής, που ανοίγει δρόμους υπερβαί-

νοντας όλα τα εμπόδια. Όπως είχε πει και η Έλεν Κέλλερ: "Γεννιέσαι με περιορισμούς, αλλά αυτό που μπορείς να κάνεις είναι απεριόριστο".

Το ντοκιμαντέρ είναι ένα πρόσφορο μέσο αυτοέκφρασης των προσώπων με αναπηρία και κρύβει τεράστια πολιτική δύναμη. Μέσα από τις ταινίες τους, μας παραδίδουν οι ίδιοι την εικόνα τους, χωρίς διαμεσολαβήσεις, μακριά από τα κοινωνικά στερεότυπα και ανοίγουν διάλογο με την κοινωνία γύρω από τη βασική συνθήκη της ζωής τους.

Σήμερα βρισκόμαστε ως κοινωνία μπροστά σε μια πρόκληση: να ανατρέψουμε τα κοινωνικά

στερεότυπα γύρω από την αναπηρία, ξεπερνώντας τις προκαταλήψεις αλλά και το φόβο μας μπροστά στον πόνο, για να συμφιλιωθούμε με τις εικόνες που έχουμε αποκλείσει από τη ζωή μας και που όμως είναι δίπλα μας. Το φεστιβάλ Emotion Pictures μπορεί να βάλει ένα λιθαράκι σ' αυτή την προσπάθεια, απ' την οποία θα βγουν όλοι κερδισμένοι".*

Η δήλωση του Προέδρου του εθνικού και ευρωπαϊκού αναπηρικού κινήματος

Ο Πρόεδρος της Ε.Σ.Α.μεΑ. και του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατό-

μων με Αναπηρία κ. Βαρδακαστάνης δήλωσε: "Αυτή η σημαντική πρωτοβουλία του Υπουργείου Επικρατείας και της Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας - Γενικής Γραμματείας Ενημέρωσης προσφέρει στο κοινό την ευκαιρία να γνωρίσει νέους δρόμους καλλιτεχνικής έκφρασης με κοινό παρονομαστή τα άτομα με αναπηρία κάθε κατηγορίας".

Στην ομιλία του κατά την επίσημη έναρξη του Φεστιβάλ ο κ. Βαρδακαστάνης υπογράμμισε την ανάγκη να γίνει συνείδηση όλων το αναφαίρετο δικαίωμα των ατόμων με αναπηρία για ενεργό συμμετοχή στις τέχνες και τον πολιτισμό σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, ενώ έκανε ιδιαίτερη μνεία στην ανάγκη αποφυ-

γής ορολογίας που διχάζει (όπως "όμοιος - διαφορετικός"), και στην ανάγκη χρήσης ορολογίας που ενώνει (όπως "ποικιλιομορφία"), καταλήγοντας ότι τα άτομα με αναπηρία είναι αυτόνομες προσωπικότητες που οφείλουμε όλοι να αντιμετωπίσουμε ισότιμα, χωρίς διακρίσεις. Σ' αυτή τη βάση, αναφέρθηκε και στα φαινόμενα "ηρωοποίησης" των ατόμων με αναπηρία, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στο γεγονός, ότι πέραν από τα άτομα με αναπηρία - ήρωες που προβάλλονται μέσα από την τέχνη ή τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, υπάρχουν και άτομα με αναπηρία που ζουν έγκλειστα σε ιδρύματα, τα οποία δεν πρέπει σε καμιά περίπτωση να ξεχνάμε.

Θ.Α.

* από τη σύνοψη του Φεστιβάλ "Emotion Pictures" της ΓΓΕ Επικοινωνίας - ΓΓΕ Ενημέρωσης, Αθήνα 2007

Υγεία. Έργο ευθύνης.

Δίνουμε ζωή στην ελπίδα.

Για μας υγεία σημαίνει φροντίδα και ευαισθησία, δύναμη και ελπίδα. Σημαίνει ένα καλύτερο αύριο. Σημαίνει έργο ευθύνης. Γι' αυτό στηρίζουμε τον αγώνα κατά των ναρκωτικών και του καρκίνου, ενισχύουμε την έρευνα για την επιστημονική πρόοδο, και βοηθάμε όσους έχουν ανάγκη.

...για ένα μέλλον πιο ανθρώπινο, πιο αισιόδοξο,
πιο ευτυχισμένο.

Γιατί το πιο όμορφο παιχνίδι, είναι η ζωή!

ΟΠΑΠ

Πρόγραμμα Κοινωνικής Ευθύνης

1Million4Disability

Παίρνω θέση για τα ζητήματα αναπηρίας
1.000.000 Ευρωπαίοι πολίτες με την υπογραφή μας κάνουμε τη διαφορά!

Όνομα	Επίθετο	Διεύθυνση	Χώρα	E-mail	Υπογραφή
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					

ΟΔΗΓΕΣ: Κόψτε το έντυπο. Αν θέλετε να συγκεντρώσετε περισσότερες υπογραφές φωτοτυπίστε το έντυπο.
Αποστείλετε τις συγκεντρωμένες υπογραφές μέχρι 15 Σεπτεμβρίου 2007 ταχυδρομικά ή με φαξ στην:

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 236 Τ.Κ. 16341 ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ. 210 9949837, φαξ 210 5238967

Μία νέα υπηρεσία της ΕΣΑμεΑ στη διάθεση των πολιτών με ή χωρίς αναπηρία

Υπηρεσία Πληροφόρησης και Υποστήριξης «Διεκδικούμε μαζί»

Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία ανέκαθεν βρισκόταν όχι μόνο στο πλευρό των οργανώσεων - μελών της αλλά και στο πλευρό των πολιτών με αναπηρία και των οικογενειών τους που αποζητούσαν λύσεις στα καθημερινά τους προβλήματα, αλλά και των πολιτών χωρίς αναπηρία που αναζητούσαν πληροφορίες σχετικά με τον χώρο της αναπηρίας, ώστε να διαδοθούν ευρύτερα τα μηνύματα του αναπηρικού κινήματος και να επιτευχθεί η καλύτερη ενημέρωση και πληροφόρηση της κοινής γνώμης.

Μετά τη μετακόμιση στο νέο κτίριό της στην Ηλιοπούλη (Ελευθερίου Βενιζέλου 236), η Ε.Σ.Α.μεΑ. συστηματοποιεί

ακόμα περισσότερο αυτή την προσπάθεια, οργανώνοντας ακόμα καλύτερα την υπηρεσία πληροφόρησης και υποστήριξης «Διεκδικούμε μαζί». Κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να απευθύνεται καθημερινά σ' αυτήν από τις 8.00 έως τις 16.00 στο τηλέφωνο 210 9949837 ή μέσω e-mail esaea@otenet.gr, (αρμόδιες υπάλληλοι κ.κ. Σπυριδούλα Γεωργοπούλου και Φωτεινή Μπερδέκλη).

Η υπηρεσία μπορεί:

- Να δώσει απάντηση σε ερωτήματα σχετικά με τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία όλων των κατηγοριών,
- Να υποστηρίξει και να συνηγορήσει υπέρ προσωπικών αιτημάτων σχετικά με την αναπηρία,
- Να δώσει πληροφορίες σε ομάδες του γενικού πληθυσμού (π.χ. φοιτητές, ερευνητές, επαγγελματίες κλπ) που ενδιαφέρονται για θέματα αναπηρίας.

Σκοπός της Συνομοσπονδίας είναι να εδραιωθεί μια πιο άμεση και αποτελεσματική επικοινωνία και επαφή με όλους τους πολίτες που αντιμετωπίζουν προβλήματα λόγω ανα-

πηρίας ή που αναζητούν πληροφορίες σχετικά με τα άτομα με αναπηρία.

Επίσης, μέσω της ιστοσελίδας της Συνομοσπονδίας www.esaea.gr δίνεται η δυνατότητα σε κάθε ενδιαφερόμενο να καταθέσει την ερώτηση ή το αίτημά του, το οποίο θα διευθετείται άμεσα. Σκοπός μας είναι τα συχνότερα ερωτήματα που δέχεται η υπηρεσία μας να συμπυκνωθούν σε ειδικό τμήμα της ιστοσελίδας, (FAQ - Frequently Asked Questions - Συχνές Ερωτήσεις) ώστε να υπάρχει η δυνατότητα άμεσα κάθε ενδιαφερόμενος να βρσκει την πληροφορία που αναζητά.

Ε.Α.

Στο Βερολίνο στις 11 και 12 Ιουνίου 2007 έλαβε χώρα η πρώτη Άτυπη Διάσκεψη σε επίπεδο Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που ασχολήθηκε με τα ζητήματα της αναπηρίας και η πρώτη που εστίασε στη Σύμβαση του Ο.Η.Ε. για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, που υπεγράφη τον περασμένο Μάρτιο στη Νέα Υόρκη.

Άτυπη Διάσκεψη των Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Αναπηρία

Ο Επίτροπος Απασχόλησης και Κοινωνικής Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κ. Spidla κάλεσε όλους τους Υπουργούς των χωρών της Ε.Ε. να αξιοποιήσουν τη Διάσκεψη ώστε να φτάσουν σε μια συμ-

φωνία για τις πολιτικές προτεραιότητες που θα αποτελέσουν τη βάση για τις μελλοντικές δραστηριότητες της Ε.Ε. και τόνισε την ανάγκη να καταστρωθεί μια ευρωπαϊκή στρατηγική για την αποτελεσματική

εφαρμογή της Σύμβασης. "Είναι στο χέρι μας περισσότερο από ποτέ να θέσουμε σε εφαρμογή τα όσα προβλέπει η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία", τόνισε ο Επίτροπος στην Ευρωπαϊκή Διάσκεψη των Υπουργών στο Βερολίνο.

"Αυτή η Διάσκεψη είναι η Σύνοδος G27 για την αναπηρία και μια ιστορική στιγμή για την εξέλιξη της Σύμβασης του Ο.Η.Ε.. Πίσω από αυτή υπάρχει μια ξεκάθαρη πολιτική δέσμευση για τα ζητήματα της αναπηρίας, όμως χρειάζεται και ένα ευρωπαϊκό σύμφωνο, μια δέσμευση για την προστασία των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία και κινητοποίηση των αρμόδιων φορέων προκειμένου η Σύμβαση να είναι αποτελεσματική", δήλωσε από την πλευρά του ο κ. Ι. Βαρδακαστάνης, Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία και της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία Ελλάδας, κατά την ομιλία του στη Διάσκεψη.

Ο κ. Βαρδακαστάνης τόνισε επίσης τις μεγάλες προσδοκίες των χωρών που υπέγραψαν τη Σύμβαση του Ο.Η.Ε. από το ρόλο που καλείται να παίξει η Ευρωπαϊκή Ένωση: "Το μέλλον δεν μπορεί να περιμένει. Η Ε.Ε. καλείται να παίξει ηγετικό ρόλο, μετατρέποντας την Ευρώπη στην πρώτη απελευθερωμένη ήπει-

ρο από φαινόμενα και πρακτικές διακρίσεων και αποκλεισμού των ατόμων με αναπηρία".

Κατά τη λήξη της Διάσκεψης η Γερμανική Προεδρία της Ε.Ε. ανακοίνωσε ότι τα κράτη - μέλη έχουν υιοθετήσει τη Σύμβαση του Ο.Η.Ε. και ότι δεσμεύονται για περαιτέρω ανάπτυξη μέτρων σε εθνικό επίπεδο για τη διασφάλιση της πλήρους εφαρμογής της, καθώς και να εργαστούν με συστηματικό και οργανωμένο τρόπο έτσι ώστε να επιτευχθεί η νέα προσέγγιση για την αναπηρία. Τα κράτη - μέλη αναγνώρισαν ότι περαιτέρω πρωτοβουλίες είναι απαραίτητες για την γρήγορη επικύρωση της Σύμβασης, συμπεριλαμβανομένου και του Ηνωμένου Βασιλείου που ανακοίνωσε ότι προβλέπει ήδη την επικύρωση του Συμπληρωματικού Πρωτοκόλλου της Σύμβασης. Αξίζει να σημειωθεί ότι το Ηνωμένο Βασίλειο τον περασμένο Μάρτιο αρνήθηκε να υπογράψει αυτό το πρωτόκολλο, το οποίο επιτρέπει ατομικές και συλλογικές προσφυγές όταν η Σύμβαση δεν εφαρμόζεται και έχουν εξαντληθεί οι εθνικές διαδικασίες ερευνών. Οι 4 χώρες που δεν έχουν ακόμα υπογράψει τη Σύμβαση (Βουλγαρία, Εσθονία, Λετονία και Σλοβακία) ανακοίνωσαν ότι ξεκίνησαν τη διαδικασία και σύντομα θα προβούν στις απαραίτητες ενέργειες για την επικύρωσή της.

Η πρωτοβουλία της Γερμανικής Προεδρίας να θέσει προς συζήτηση τα ζητήματα της αναπηρίας σε επίπεδο Υπουργών έτυχε μεγάλης αποδοχής και θερμής υποδοχής από τα κράτη - μέλη, τα οποία δεσμεύτηκαν για την πραγματοποίηση της Διάσκεψης σε ετήσια βάση. Ο Επίτροπος Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων Vladimir Špidla, υπενθύμισε ότι χρειάζεται δουλειά κατά τη διάρκεια των συναντήσεων και ανακοίνωσε ότι τη διοργάνωση της Διάσκεψης στο μέλλον θα αναλάβει η Υψηλού Επιπέδου Ομάδα για την Αναπηρία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (European Commission's High Level Group in Disability).

Το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία υποδέχτηκε με ιδιαίτερη ικανοποίηση την πρόσκληση της Γερμανικής Προεδρίας να συμμετέχει στη Διάσκεψη των Υπουργών, γεγονός που δηλώνει τη δέσμευση της Ε.Ε. να αναπτύξει πολιτικές στην Ευρώπη σε στενή συνεργασία με το αναπηρικό κίνημα και τους εκπροσώπους του. Πολλά κράτη - μέλη συνεχάρησαν την Προεδρία γι' αυτήν την πρωτοβουλία και υπενθύμισαν την αρχή "τίποτα για τα άτομα με αναπηρία χωρίς τα άτομα με αναπηρία".

Ε.Α.

Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία αποκτά ενεργό ρόλο στην κατάρτιση του προσωπικού της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας σε θέματα αναπηρίας

Τον Ιούλιο 2006 υιοθετήθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ο Κανονισμός (ΕΚ) 1107/2006 σχετικά με τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και των ατόμων με μειωμένη κινητικότητα όταν ταξιδεύουν αεροπορικώς. Ο Κανονισμός αυτός θεσπίζει κανόνες για την προστασία και την παροχή συνδρομής στα άτομα με αναπηρία και τα άτομα με μειωμένη κινητικότητα που ταξιδεύουν αεροπορικώς, τόσο για να τα προστατεύσει κατά των διακρίσεων όσο και για να διασφαλίσει ότι λαμβάνουν συνδρομή. Ο Κανονισμός έχει εφαρμογή από τις 26 Ιουλίου 2008, εκτός από τα άρθρα 3 (πρόληψη άρνησης μεταφοράς) και 4 (παρεκκλίσεις, ειδικοί όροι και πληροφόρηση) που έχουν εφαρμογή από τις 26 Ιουλίου 2007.

Μεταξύ άλλων, ο Κανονισμός με το άρθρο 11 επιβάλλει την εκπαίδευση του προσωπικού των αερομεταφορέων και των φορέων διαχείρισης των αερολιμένων ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί στις ανάγκες των ατόμων με αναπηρία και των ατόμων με μειωμένη κινητικότητα και μάλιστα όχι μόνο κατά την πρόσληψή του αλλά επαναληπτικά.

Στη χώρα μας αρμόδια Υπηρεσία για την εφαρμογή του Κανονισμού είναι η Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας (ΥΠΑ). Η ΕΣΑμεΑ εγκαίρως ήρθε σε επαφή με την ΥΠΑ για τη μεθόδευση της

εφαρμογής του Κανονισμού. Επεξεργάστηκε και υπέβαλε σε αυτήν πλήρη πρόταση για τη συμπλήρωση του νέου Βασικού Κανονισμού Επίγειας Εξυπηρέτησης της ΥΠΑ, η οποία έγινε αποδεκτή.

Βάσει λοιπόν του νέου Βασικού Κανονισμού Επίγειας Εξυπηρέτησης της ΥΠΑ (Υπουργική Απόφαση Δ3/Β/12686/2929/ΦΕΚ 469-Β/04.04.2007), το προσωπικό των φορέων επίγειας εξυπηρέτησης, των αυτοεξυπηρετούμενων χρηστών (εταιρειών) και των Οργανισμών Διαχείρισης, μόνιμο ή εποχικό, πριν από την έναρξη άσκησης των καθηκόντων του θα εκπαιδεύεται σε θέματα γενικής ενημέρωσης σχετικά με την αναπηρία, τις ανάγκες των διαφόρων κατηγοριών ατόμων με αναπηρία, τις τεχνικές εξυπηρέτησης και υποστήριξης των διαφόρων κατηγοριών ατόμων με αναπηρία. Η εκπαίδευση αυτή θα επαναλαμβάνεται ανά διετία και θα γίνεται υπό το συντονισμό της ΥΠΑ σε συνεργασία με την ΕΣΑμεΑ και με μέριμνα των ενδιαφερόμενων.

Ήδη πραγματοποιήθηκε μία πρώτη συνάντηση με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, όπου η Συνομοσπονδία ετοίμασε και παρουσίασε σχέδιο προγράμματος εκπαίδευσης καθώς και σχέδιο του εκπαιδευτικού εγχειριδίου που θα χρησιμοποιηθεί για την εκπαίδευση του προσωπικού των αερομεταφο-

ρέων και των φορέων διαχείρισης των αερολιμένων και βρισκόμαστε εν αναμονή του συντονισμού του όλου εγχειρήματος από την ΥΠΑ προκειμένου να αποφασιστεί η διάρκεια, ο τόπος και ο χρόνος διεξαγωγής της εκπαίδευσης.

Ο Πρόεδρος του εθνικού και ευρωπαϊκού αναπηρικού κινήματος κ. Γ. Βαρδακαστάνης δήλωσε σχετικά: "Η θεωρητική και πρακτική εκπαίδευση του προσωπικού των αερομεταφορέων και των φορέων διαχείρισης των αερολιμένων σε θέματα αναπηρίας θα επιτρέψει στους επιβάτες με αναπηρία να ταξιδεύουν αξιοπρεπώς, να γίνονται σεβαστές οι ανάγκες τους και να μην πέφτουν θύματα διακρίσεων λόγω της αναπηρίας".

Θ.Α.

Η ΕΣΑμεΑ παρεμβαίνει, προτείνει, διεκδικεί...

Συνεδρίασε το Γενικό Συμβούλιο της Ε.Σ.Α.μεΑ στις 15 Μαΐου 2007

Το Γενικό Συμβούλιο της ΕΣΑμεΑ πραγματοποίησε την τακτική του συνεδρίαση στα γραφεία της Συνομοσπονδίας στις 15 Μαΐου 2007. Το Γενικό Συμβούλιο στη συνεδρίασή του συζήτησε θέματα μείζονος σημασίας για τα άτομα με αναπηρία και τις οικογένειές τους.

Γενική διαπίστωση του Γενικού Συμβουλίου είναι ότι το επίπεδο ζωής των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους διαρκώς υποβαθμίζεται. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τα άτομα με αναπηρία που ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας και είναι η πλειοψηφία των ατόμων με αναπηρία της χώρας και φυσικά για τα άτομα που βιώνουν πιο σκληρά από όλους τον αποκλεισμό και την άνιση μεταχείριση, δηλαδή άτομα με βαριά αναπηρία, με πολλαπλή αναπηρία (αυτισμό, νοητική αναπηρία, βαριά κινητική αναπηρία κλπ). Το Γενικό Συμβούλιο αποφάσισε να εντείνει τον αγώνα του αναπηρικού κινήματος για την άρση των διακρίσεων και αποκλεισμού σε όλες τις βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος, για να γίνει η

εκπαίδευση υποχρεωτική στα άτομα με αναπηρία, για να πάψουν τα άτομα με αναπηρία να είναι παρίες του εκπαιδευτικού συστήματος. Αποφάσισε να απευθυνθεί στην πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας και στο σύνολο των μελών του Ελληνικού Κοινοβουλίου και να ζητήσει από όλους να πάρουν σαφή και κατηγορηματική θέση. Επίσης, η Συνομοσπονδία αποφάσισε να καταθέσει στις 3 Δεκέμβρη 2007 στην Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων έκθεση για την κατάσταση των ατόμων με αναπηρία στην εκπαίδευση.

Αντίστοιχες αποφάσεις λήφθηκαν για τα θέματα απασχόλησης, για την επιδοματική πολιτική, για τις δια θαλάσσιες συγκοινωνίες και την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία σε αυτές. Ειδικότερα για την επιδοματική πολιτική το Γενικό Συμβούλιο αποφάσισε να καταθέσει την πρότασή της στο Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών για τη χρονική περίοδο 2008 - 2011. Τα άτομα με αναπηρία απαιτούν εδώ και τώρα αξιοπρεπή επιδόματα ανάλογα με το Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν της χώρας και τη σχέση αυτού με το μέσο ΑΕΠ της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το Γενικό Συμβούλιο της Συνομο-

σπονδίας έστειλε ένα μήνυμα αγώνα και εγρήγορσης όχι μόνο στα άτομα με αναπηρία και τις οικογένειές τους αλλά σε όλη την ελληνική κοινωνία να πουν όχι στον κολακευτικό λαϊκισμό και στο συμπονετικό συντηρητισμό.

Η Εκτελεστική Γραμματεία της Ε.Σ.Α.μεΑ.

πραγματοποίησε σειρά συναντήσεων στην Περιφέρεια Κρήτης στις 21 & 22 Ιουνίου 2007

Ο Πρόεδρος της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία κ. Ιωάννης Βαρδακαστάνης, επικεφαλής της Εκτελεστικής

Γραμματείας της Συνομοσπονδίας, επισκέφτηκε την Κρήτη στις 21 και 22 Ιουνίου 2007 και συναντήθηκε με τους τοπικούς φορείς του αναπηρικού κινήματος, τους οποίους ενημέρωσε για τα τεκταινόμενα στο χώρο της αναπηρίας, την εξέλιξη της καμπάνιας 1million4disability / 1 εκατομμύριο υπογραφές για την αναπηρία και άλλα ζητήματα που αφορούν στο χώρο δράσης τους.

Το Πρόγραμμα της επίσκεψης της Εκτελεστικής Γραμματείας της Ε.Σ.Α.μεΑ. στην Κρήτη είχε ως εξής:

- **21 Ιουνίου 2007 - Ρέθυμνο:** Η Ε.Σ.Α.μεΑ. πραγματοποίησε Συνέντευξη Τύπου στο Ρέθυμνο με θέμα την παρουσίαση εκστρατείας 1million4disability, την περαιτέρω κινητοποίηση των τοπικών φορέων όσον αφορά στη συγκέντρωση υπογραφών υπέρ μιας πλήρους και επαρκούς νομοθεσίας για τα άτομα με αναπηρία στην Ευρώπη.
- **21 Ιουνίου 2007 - Ηράκλειο:** Η Ε.Γ. της Ε.Σ.Α.μεΑ. ενημέρωσε τους φορείς του αναπηρικού κινήματος της Περιφέρειας Κρήτης για τα τρέχοντα ζητήματα που αφορούν στο χώρο της αναπηρίας, όπως είναι τα θέματα πρόνοιας, επιδοματικής πολιτικής, ο Ν.2643/98, πρόσφατες νομοθετικές ρυθμίσεις για τα άτομα με αναπηρία. Επίσης, συζητήθηκε το θέμα της συγκρότησης και λειτουργίας της Περιφερειακής Ομοσπονδίας ΑμεΑ Κρήτης
- **22 Ιουνίου 2007 - Ρέθυμνο:** Η Ε.Γ. της Συνομοσπονδίας συνεδρίασε στο Ρέθυμνο, προκειμένου να συζητηθούν θέματα που καλείται να αντιμετωπίσει το αναπηρικό κίνημα της χώρας.

- **22 Ιουνίου 2007 - Ρέθυμνο:** Η Ε.Σ.Α.μεΑ. παραβρέθηκε στην εκδήλωση για τον εορτασμό των 10 χρόνων αγώνα, δράσης και προσφοράς του Σωματείου ΑμεΑ Νομού Ρεθύμνης στο εθνικό αναπηρικό κίνημα.

Η θέση της Ε.Σ.Α.μεΑ. επί του Σχεδίου Νόμου για τα δικαιώματα - υποχρεώσεις επιβατών και μεταφορέων στις επιβατικές τακτικές θαλάσσιες μεταφορές

Στο πλαίσιο της Διαβούλευσης του Υπουργείου για το Σχέδιο Νόμου για τα δικαιώματα - υποχρεώσεις επιβατών και μεταφορέων στις επιβατικές τακτικές θαλάσσιες μεταφορές, η Συνομοσπονδία, αφού είχε καταθέσει τις προτάσεις της επί αυτού στις 13 Απριλίου 2007, απέστειλε νέα επιστολή στον Υπουργό Εμπορικής Ναυτιλίας κ. Μ. Κεφαλογιάννη, στην οποία εξέφρασε την ικανοποίησή της για την ένταξη ορισμένων προτάσεών της και επίσης πρότεινε μια σειρά διορθώσεις - συμπληρώσεις, έτσι ώστε το Σχέδιο Νόμου να καλύπτει επαρκέστερα τα άτομα με αναπηρία.

Μεταξύ αυτών ήταν: α) η **χορήγηση της έκπτωσης επί των τιμών των εισιτηρίων στα άτομα με ποσοστό αναπηρίας 67%**

(από 80% που προβλέπεται στο Σχέδιο Νόμου) καθώς αποκλείονται λόγω του προβλεπόμενου ποσοστού σημαντικές κατηγορίες αναπηρίας που ανήκουν στις πιο ευπαθείς οικονομικά ομάδες του πληθυσμού, β) η **υποστήριξη και λήψη ειδικής μέριμνας με δαπάνη του μεταφορέα για τους επιβάτες με αναπηρία που ταξιδεύουν χωρίς συνοδό** από κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό (π.χ. για διαχείριση αποσκευών, υποστήριξη για προσωπικές ανάγκες, συνοδεία εφόσον απαιτηθεί, διερμηνεία στη νοηματική, προσβάσιμα μέσα μεταφοράς από και προς προσβάσιμο κατάλυμα κλπ) και γ) η **μέριμνα για την προσβασιμότητα των πληροφοριών και των υποδομών από μεταφορείς και λιμένες για τα άτομα με αναπηρία κάθε είδους.** Πιο συγκεκριμένα, διάθεση των πληροφοριών για την διάθεση των εισιτηρίων σε προσβάσιμες μορφές (π.χ. γραφή Braille, μεγάλοι χαρακτήρες, CD ή κασέτα κλπ.) αν ο επιβάτης το ζητήσει, αλλά και διασφάλιση της προσβασιμότητας των υποδομών (πλοία, κτιριακές υποδομές κλπ), συμπεριλαμβανομένων και των ηλεκτρονικών υποδομών (ιστοσελίδα, αυτόματα εκδοτήρια εισιτηρίων κλπ), στα άτομα με αναπηρία, ώστε να εφαρμόζεται στην πράξη η ισότιμη μεταχείρισή τους με τους υπόλοιπους συνεπιβάτες τους.

Μετά την αποστολή της προαναφερθείσας επιστολής πραγματοποιήθηκε εκ νέου συνάντηση αντιπροσωπείας της Ε.Σ.Α.μεΑ., αποτελούμενη από το Γενικό Γραμματέα της Συνομοσπονδίας κ. Αρ. Παναγό και τον

Υπεύθυνο Διεθνών Σχέσεων κ. Χρ. Νάστα, με τον Αρχηγό του Λιμενικού Σώματος κ. Σιωνίδη και τον Διευθυντή του Γραφείου του Αρχηγού κ. Κοντορουχά, αρμόδιο για το επίμαχο νομοσχέδιο, κατά την οποία η Συνομοσπονδία έλαβε και τη δέσμευση ότι οι παραπάνω συμπληρώσεις θα συμπεριληφθούν στο Σχέδιο Νόμου που θα κατατεθεί προς συζήτηση στη Βουλή.

Η θέση της Ε.Σ.Α.μεΑ. επί του Σχεδίου Νόμου «Αναμόρφωση του Τελωνειακού Κώδικα και άλλες διατάξεις»

Συνάντηση με τον Υφυπουργό Οικονομίας και Οικονομικών κ. Αντώνη Μπέζα πραγματοποιήσαν ο Πρόεδρος της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία κ. Ι. Βαρδακαστάνης και ο Γενικός Γραμματέας της Συνομοσπονδίας κ. Αρ. Παναγός, με αφορμή τις ανακοινώσεις του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών κ. Γιώργου Αλογοσκούφη περί αναμόρφωσης του Τελωνειακού Κώδικα, όπου συμπεριλαμβάνονται διατάξεις που αφορούν στα άτομα με αναπηρία.

Κατά τη συνάντηση, η Ε.Σ.Α.μεΑ. κατέθεσε στον κ. Μπέζα τις προτάσεις της επί του Σχεδίου Νόμου και συγκεκριμένα πρότεινε:

α) το επιβατικό αυτοκίνητο που δικαιούνται όλες οι κατηγορίες αναπηρίας ατελώς να έχει κυλινδρισμό έως 2000 κυβικά εκατοστά,

β) το όριο της ηλικίας των ατόμων με αναπηρία, που έχουν παράλυση ή αμφοτερόπλευρο ακρωτηριασμό, με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω και μπορούν να παραλαμβάνουν αυτοκίνητο με κυλινδρισμό κινητήρα έως 2650 κυβικά εκατοστά, να μειωθεί στο 4ο έτος, προκειμένου να ευνοηθούν και οι ανήλικοι με αναπηρία, των οποίων το δικαίωμα παραχωρείται σε εκείνον που ασκεί γονική μέριμνα,

γ) η Ε.Σ.Α.μεΑ., οι φορείς - μέλη της και οι φορείς - μέλη αυτών να παραλαμβάνουν ατελώς επιβατικό αυτοκίνητο ή επιβατηγό δημόσιας χρήσης κατάλληλα διασκευασμένο για τη μεταφορά ατόμων με βαριές αναπηρίες που χρησιμοποιείται ως TAXI βάσει του Ν. 2465/97 με κυλινδρισμό κινητήρα έως 2650 κυβικά εκατοστά,

δ) η μεταβίβαση ή αλλαγή του παλαιού αυτοκινήτου να γίνεται με την πάροδο 5 ετών (αντί 7 όπως προβλέπεται) από την ημερομηνία παραλαβής του, όπως ισχύει για τα αυτοκίνητα των πολυτέκνων και τα επαγγελματικά αυτοκίνητα (TAXI).

Στον ψηφισθέντα Τελωνειακό Κώδικα, αλλά και σε σχετική Τροπολογία που κατατέθηκε στο νομοσχέδιο με τίτλο "Αναμόρφωση του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα" έχουν ικανοποιηθεί ορισμένα από τα αιτήματα της Συνομοσπονδίας. Συγκεκριμένα, δίδεται η δυνατότητα και σε αναπήρους ηλικίας κάτω των 18 ετών, να παραλαμβάνουν, με απαλλαγή από το τέλος ταξινό-

μησης, επιβατικό αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσης με κυβισμό μέχρι 2.650 κυβικά εκατοστά, αν έχουν παράλυση των κάτω άκρων ή αμφοτερόπλευρο ακρωτηριασμό αυτών με ποσοστό αναπηρίας 80%, και μέχρι 3.650 κυβικά σε όσους έχουν αναπηρία 100% από την παραπάνω αιτία.

Τέλος, κατόπιν αιτήματος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Νεφροπαθών, το οποίο στήριξε η Συνομοσπονδία, δίνεται η δυνατότητα, πέραν των ατόμων που πάσχουν από νεφρική ανεπάρκεια τελικού σταδίου, και στους νεφροπαθείς που έχουν υποβληθεί σε μεταμόσχευση νεφρού, να παραλαμβάνουν, με απαλλαγή από το τέλος ταξινόμησης, επιβατικό αυτοκίνητο κυβισμού μέχρι 1.650 κυβικά εκατοστά.

Η θέση της Ε.Σ.Α.μεΑ. ενόψει της κατάρτισης του νέου φορολογικού νομοσχεδίου

Ενόψει της κατάρτισης νέου φορολογικού νομοσχεδίου και της κατάθεσής του στη Βουλή, η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία εξέδωσε τα φορολογικά αιτήματά της, με επιστολή προς τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών κ. Γ. Αλογοσκούφη.

Όσον αφορά στη φορολογία εισοδήματος, η Ε.Σ.Α.μεΑ. ζήτησε να υπάρξει πρόβλεψη για αυτόματη ποσοστιαία αναπροσαρμογή του επιπλέον αφορολόγητου ποσού κατ' έτος για τα

άτομα με αναπηρία ανάλογη με αυτή που ισχύει για τους μισθωτούς, συνταξιούχους και ελεύθερους επαγγελματίες. Επιπλέον, επανέλαβε το πάγιο αίτημα πλήρους φοροαπαλλαγής των ατόμων με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω με τη συμπεριληψη ειδικής διάταξης στο υπό διαμόρφωση νομοσχέδιο, αλλά και η απαλλαγή από τέλη κυκλοφορίας των ατόμων με αναπηρία που δικαιούνται βάσει της κείμενης νομοθεσίας ατελή από το τέλος ταξινόμησης εισαγωγή επιβατικού αυτοκινήτου, ανεξάρτητα εάν έχουν χρησιμοποιήσει την κείμενη νομοθεσία.

Στον τομέα της φορολογίας κεφαλαίου, η Συνομοσπονδία αιτήθηκε την απαλλαγή από καταβολή φόρου κληρονομιάς ατόμων με αναπηρία μέχρι το ποσό των 300.000 ευρώ, όπως ισχύει για συζύγους ή ανήλικα τέκνα του αποβιώσαντος, καθώς και για φόρο Δωρεών - Γονικών Παροχών. Επίσης, όσον αφορά στην αγορά ακινήτων από Σωματεία ή Οργανώσεις Ατόμων με Αναπηρία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, την απαλλαγή από την καταβολή ΦΜΑ ή Φ.Π.Α., όταν η αγορά γίνεται για την κάλυψη των στεγαστικών αναγκών τους, την πραγματοποίηση των σκοπών τους, καθώς επίσης και για την παροχή φιλοξενίας ή οίκησης σε άτομα με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω.

Σχετικά με τη μείωση του συντελεστή Φ.Π.Α. που πραγματοποιήθηκε με το άρθρο 22 του Ν.3522/06 σε μια σειρά αγαθών που προορίζονται για αποκλειστική χρήση από άτομα με αναπηρία, η Συνομοσπονδία επεσή-

μανε ότι μια σειρά βασικών αγαθών που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά από τις κατηγορίες των τυφλών, των ατόμων με προβλήματα όρασης και των ατόμων με Σακχαρώδη Διαβήτη δεν συμπεριλήφθηκαν στο άρθρο 22 του Ν.3522/06. Έτσι, πρότεινε να προστεθούν τα αγαθά αυτά στο νέο Φορολογικό Νομοσχέδιο, καθώς κάτι τέτοιο θα συνέβαλε τα μέγιστα σε περαιτέρω μείωση των πάγιων εξόδων των ατόμων με αναπηρία αυτών των κατηγοριών.

Τέλος, η Συνομοσπονδία πρότεινε την απαλλαγή των προϊόντων που παράγουν τα Προστατευόμενα Εργαστήρια από τη διαδικασία του Φ.Π.Α.. Τα προϊόντα αυτά αποτελούν κυρίως εκπαιδευτικό υλικό και διατίθενται στους γονείς και συγγενείς των ατόμων με αναπηρία με κύριο στόχο την κοινωνική ένταξη των ατόμων με αναπηρία που τα παράγουν. Η αξία αυτών των προϊόντων είναι καθαρά συμβολική, ενώ τα προστατευόμενα εργαστήρια τα λειτουργούν γονεϊκοί φορείς Ιδιωτικού Δικαίου ως Φιλανθρωπικά Ιδρύματα, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Η επιβολή αυτού του φόρου ενώ αποτελεί μηδανινό φορολογικό έσοδο για το Κράτος, αναγκάζει τα Προστατευόμενα Εργαστήρια στην τήρηση βιβλίων Κ.Β.Σ και υποχρέωση Φ.Τ.Μ.

Σε συνέχεια των αιτημάτων αυτών, η Συνομοσπονδία έλαβε επιστολή από το Γραφείου του Υπουργού, η οποία διαβεβαίωνε ότι τα άνωθεν αιτήματα έχουν προωθηθεί στην αρμόδια Διεύθυνση.

Η θέση της Ε.Σ.Α.μεΑ. επί του Σχεδίου Προτάσεων Ειδικής Αγωγής του Υπουργείου Παιδείας

Τις προτάσεις της επί του Σχεδίου Προτάσεων Ειδικής Αγωγής που δόθηκε προς Διαβούλευση και Συζήτηση από το Υπουργείο Παιδείας, κατέθεσε η Ε.Σ.Α.μεΑ. Στις γενικές παρατηρήσεις της, η Συνομοσπονδία επισημαίνει ότι με αυτό το Σχέδιο Νόμου πρέπει να επιτευχθεί ουσιαστική αναβάθμιση της ισχύουσας νομοθεσίας και κατάργηση του συμπληρωματικού και αποσπασματικού χαρακτήρα της. Η Ε.Σ.Α.μεΑ επισημαίνει ως βασικές προϋποθέσεις για την επίτευξη ουσιαστικής αναβάθμισης της εκπαίδευσης των ατόμων με αναπηρία:

- α) τον προσδιορισμό συγκεκριμένου και εφικτού χρονοδιαγράμματος έκδοσης και εφαρμογής των υπουργικών αποφάσεων και προεδρικών διαταγμάτων που ορίζονται στον υπό διαμόρφωση νέο νόμο.
- β) την αύξηση των अपαράδεκτα χαμηλών κονδυλίων που διατίθενται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό για την εκπαίδευση των ΑμεΑ.
- γ) τη λήψη ουσιαστικών μέτρων για την επιμόρφωση χιλιάδων εκπαιδευτικών σε θέματα εκπαίδευσης των ατόμων με αναπηρία.
- δ) την ενδελεχή μελέτη των προτάσεων και παρατηρήσεων των ενδιαφερομένων φορέων και η ενσωμάτωσή τους σε αυτό το Σχέδιο.

Η Ε.Σ.Α.μεΑ κατέθεσε συγκεκριμένες παρατηρήσεις-τροποποιήσεις και συμπληρώσεις σε κάθε άρθρο του Προσχεδίου και οι βασικότερες είναι οι ακόλουθες:

- Προτείνει την αντικατάσταση του όρου "Ειδική Αγωγή" με τον όρο "Ειδική Εκπαίδευση" δεδομένου ότι ο όρος "Ειδική Αγωγή" αποτελεί κατάλοιπο συστημάτων εκπαίδευσης, που είχαν σχέση με την ανατροφή, την καλλιέργεια και παραπέμπουν σε προηγούμενες θλιβερές εποχές.
- Στους μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες προτείνει τη συμπερίληψη πρόσθετων κατηγοριών αναπηρίας όπως ψυχικές αναπηρίες - χρόνιες παθήσεις (θαλασσαιμία, νεφρική ανεπάρκεια, σακχαρώδης διαβήτης τύπου 1, συγγενείς καρδιοπάθειες κ.λ.π.),
- Επισημαίνει ότι με το 3ο και 4ο άρθρο αυτού του Προσχεδίου ικανοποιείται ένα διαχρονικό και πάγιο αίτημα του αναπηρικού κινήματος δεδομένου ότι καθίσταται υποχρεωτική η φοίτηση των ατόμων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Η Ε.Σ.Α.μεΑ στο σημείο αυτό προτείνει η υποχρεωτική φοίτηση των Α.μεΑ να διαρκεί από το 5ο έως το 18ο έτος αντί του 16ου έτους που ορίζει το Υπουργείο.
- Επισημαίνει ότι σε γενικές γραμμές το άρθρο 3 που αφορά στην αναβάθμιση των υπαρχόντων ΚΔΑΥ κινείται σε θετική κατεύθυνση και καταθέτει παρατηρήσεις-συμπληρώσεις και τροποποιήσεις για την περαιτέρω βελτίωσή του.
- Στο 4ο άρθρο που αφορά στη διάρθρωση της Ειδικής Εκπαίδευσης και στη Φοίτηση υπογραμμίζει ότι όλες οι δομές ειδικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης που ανήκουν στην ευθύνη άλλων υπουργείων πρέπει να υπαχθούν στο Υπουργείο Παιδείας, εφ' όσον το τελευταίο είναι ο αποκλειστικός φορέας για τα άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Επισημαίνει μεταξύ άλλων τη στελέχωση των ειδικών τάξεων των γενικών σχολείων με το απαιτούμενο εξειδικευμένο προσωπικό. Θέτει ερωτήματα ως προς τα χαρακτηριστικά του ρόλου και το περιεχόμενο του έργου που παράγει και παρέχει ο περιοδύων δάσκαλος, έννοια που εισάγεται για πρώτη φορά στην ειδική εκπαίδευση με αυτό το Προσχέδιο. Θέτει σημαντικά ερωτήματα ως προς την ασάφεια που διέπει τη διάταξη με την οποία ορίζεται η παράλληλη στήριξη - συνεκπαίδευση η οποία θα λειτουργήσει θετικά μόνο εάν προσδιοριστούν με ακρίβεια ο στόχος, το περιεχόμενο και οι κατηγορίες αναπηρίας των μαθητών προς τους οποίους προορίζεται.
- Το 5ο άρθρο που αφορά στην εκπαίδευση των τυφλών και κωφών μαθητών κρίνεται θετικό και κατατίθενται προτάσεις που στοχεύουν στην περαιτέρω βελτίωσή του.
- Το 6ο και 7ο άρθρο που αφορά στη Διοίκηση-Εποπτεία και Παιδαγωγική Καθοδήγηση κρίνεται καταρχήν θετικό. Προτείνεται ωστόσο η αποδέσμευση των Σχολικών Συμβούλων Ειδικής Αγωγής από τις γενικές ισχύουσες διατάξεις και προτείνεται διάταξη σύμφωνα με την οποία για την επιλογή Σχολικών Συμβούλων Ειδικής Αγωγής απαιτείται πτυχίο Τμήματος Πανεπιστημίου και διδακτορικό συναφές με την αναπηρία και τις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών με αναπηρία.
- Τα άρθρα 8-15 που αφορούν στη στελέχωση των Σχολικών Μονάδων με προσωπικό ειδικής εκπαίδευσης κινούνται σε θετική κατεύθυνση. Η Συνομοσπονδία με μία σειρά προτάσεις της προωθεί την ενίσχυση της απασχόλησης των εκπαιδευτικών με αναπηρία και των εκπαιδευτικών που είναι γονείς ατόμων με βαριές και πολλαπλές αναπηρίες και τη λήψη ειδικών μέτρων για τις μεταθέσεις και αποσπάσεις κατά προτεραιότητα των εκπαιδευτικών με αναπηρία.
- Επίσης, προτείνει τη συμπερίληψη διατάξεων για την ίδρυση Γενικής Γραμματείας για την εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία, την αναβάθμιση της Διεύθυνσης Ειδικής Αγωγής και την εκπροσώπηση της Ε.Σ.Α.μεΑ στο Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας.

Τέλος αφού επισημαίνεται η ανεπαρκής λήψη νομοθετικών μέτρων για την εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, η Ε.Σ.Α.μεΑ αιτείται τη συμπερίληψη πρόσθετων μέτρων για την ένταξη-φοίτηση και παρακολούθηση των ατόμων με αναπηρία στην Γ/Βάθμια Εκπαίδευση όπως: α) τη λήψη μέτρων για την προσβασιμότητα των κτιριακών υποδομών

και την πρόσβαση όλων των κατηγοριών των ατόμων με αναπηρία ως φοιτητών, καθηγητών και εργαζομένων στην εκπαιδευτική διαδικασία, β) την ένταξη ειδικού κωδικού στον ετήσιο οικονομικό προϋπολογισμό των ΑΕΙ και ΤΕΙ και την αύξηση των κονδυλίων για την εκπαίδευση των φοιτητών με αναπηρία, γ) τη σύσταση τμήματος υποδοχής, ενημέρωσης και υποστήριξης των φοιτητών με αναπηρία και την παροχή συνοδευτικών υπηρεσιών (νοηματική διερμηνεία για κωφούς φοιτητές, ανάγνωση κειμένων σε τυφλούς κ.λ.π.), δ) Την παροχή ανταποδοτικών υποτροφιών σε φοιτητές που προσφέρουν υποστηρικτικές υπηρεσίες σε φοιτητές με αναπηρία, ε) Τη θεσμική κατοχύρωση διανομής συγγραμμάτων σε μορφή Braille και ηχογραφημένων εγχειριδίων, στ) Την προσαρμογή του διαδικτυακού τύπου των ΑΕΙ και ΤΕΙ και τη δωρεάν παροχή σύνδεσης γρήγορου INTERNET σε όλους τους φοιτητές με αναπηρία, ζ) Τη συμπερίληψη πρόσθετων κατηγοριών αναπηρίας στο Ν.2640/98 (εισαγωγή άνευ εξετάσεων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση σε ποσοστό 3% επί του συνόλου των εισακτέων) όπως: συγγενείς καρδιοπάθειες, επιληψία, αγκυλωτική σπονδυλίτιδα κ.λ.π., η) Τη συμπερίληψη διάταξης σύμφωνα με την οποία θα καθορίζονται συγκεκριμένα κριτήρια και δείκτες αξιολόγησης ως προς την ποιότητα πρόσβασης των φοιτητών ή σπουδαστών και μελών ΔΕΠ και λοιπού προσωπικού με αναπηρία στις κτιριακές υλικοτεχνικές υποδομές, διαδικτυακούς τόπους, νέες τεχνολογίες, υπηρεσίες και γενικά όλους τους τομείς και δρα-

στηριότητες της ακαδημαϊκής ζωής

Η θέση της Ε.Σ.Α.μεΑ. επί του Σχεδίου Νόμου για την Προστασία του Καταναλωτή

Τις προτάσεις επί του Σχεδίου Νόμου για την Προστασία του Καταναλωτή που κατατέθηκε στη Βουλή απέστειλε η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία με επιστολή της προς τη Διάρκη Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου, η οποία κοινοποιήθηκε και στον Υπουργό Ανάπτυξης κ. Δημήτρη Σιούφα.

Δεδομένου ότι το συγκεκριμένο Σχέδιο Νόμου αφορούσε τροποποιήσεις και συμπληρώσεις του Ν.2551/1994 «Προστασία των Καταναλωτών» και καθιέρωνε μεταξύ άλλων την υποχρέωση της Πολιτείας «να πληροφορεί και να επιμορφώνει τους καταναλωτές - ιδιαίτερα των ασθενέστερων κοινωνικά ομάδων - σε θέματα αγοράς, ανταγωνισμού και υπεύθυνης καταναλώσεως», η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία επανέλαβε το **πάγιο αίτημά της για θεσμική εκπροσώπησή της στο Εθνικό Συμβούλιο Καταναλωτών.**

Το αίτημα της Ε.Σ.Α.μεΑ. βασίζεται στο γεγονός ότι α) τα άτομα με αναπηρία είναι καταρχήν καταναλωτές, β) τα άτομα με αναπηρία, ως ευπαθής κοινωνική και οικονομική ομάδα του πληθυσμού, αποτελεί μία ομάδα καταναλωτών ιδιαίτερα ευπρόσβλητη που χρειάζεται πρόσθετα και εξειδικευμένα μέτρα προστασίας

και γ) απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή στη λήψη μέτρων για την προστασία της σωματικής και ψυχικής υγείας των ατόμων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις, στους οποίους απευθύνονται με μεγαλύτερη συχνότητα οι προμηθευτές ιατρικών και παραϊατρικών προϊόντων.

Επιστολή διαμαρτυρίας της Ε.Σ.Α.μεΑ. στον Υπουργό Επικρατείας κ. Θ. Ρουσόπουλο για τη μείωση της διάρκειας των Δελτίων Νοηματικής Γλώσσας στα ΜΜΕ

Με αφορμή τη συζήτηση στη Διάρκη Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης του Σχεδίου Νόμου «Περιορισμοί στη σύναψη δημοσίων συμβάσεων με πρόσωπα που δραστηριοποιούνται ή συμμετέχουν σε επιχειρήσεις μέσω ενημέρωσης και άλλες διατάξεις», η ΕΣΑμεΑ απέστειλε επιστολή στον Υπουργό Επικρατείας κ. Θ. Ρουσόπουλο, εκφράζοντας τη λύπη και την έντονη διαμαρτυρία της για το γεγονός ότι το Σχέδιο Νόμου προβλέπει μείωση της διάρκειας των Δελτίων Νοηματικής Γλώσσας στους τηλεοπτικούς σταθμούς και μάλιστα λίγες ημέρες μετά το Διεθνές Συνέδριο «Άτομα με Αναπηρία και ΜΜΕ», στο οποίο έγινε πολύς λόγος για την προσαρμογή.

Συγκεκριμένα το εδάφιο ε. της παρ. 13 του άρθρου 6 του σχεδίου νόμου αναφέρει ότι «Η μετάδοση δελτίου ειδήσεων ημερησίως στη **νοηματική γλώσσα διάρκειας τουλάχιστον τριών**

Λεπτών της ώρας μεταξύ των ωρών 17.00 έως και 23.00 είναι υποχρεωτική για τους ενημερωτικούς σταθμούς.»

Στο πλαίσιο αυτό, η Συνομοσπονδία ζήτησε να κατατεθεί τροπολογία στην Ολομέλεια της Βουλής κατά τη συζήτηση και ψήφιση του εν' λόγω Σχεδίου Νόμου που θα διασφαλίζει ότι τα δελτία στη νοηματική γλώσσα θα έχουν διάρκεια τουλάχιστον 7 λεπτών με ταυτόχρονη αναγραφή υποτίτλων. Σε συνέχεια της επιστολής αυτής, ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Κωφών Ελλάδος κ. Κώστας Γαργάλης πραγματοποίησε συνάντηση με τη Γενική Γραμματέα Επικοινωνίας κ. Μαργαρίτα Παπαδά, από την οποία έλαβε και τη διαβεβαίωση ότι θα λυθεί το ζήτημα.

Ο Πρόεδρος της Ε.Σ.Α.μεΑ. και του Ευρωπαϊκού Φόρουμ ΑμεΑ στο Διεθνές Συνέδριο «Άτομα με Αναπηρία και ΜΜΕ»

Ο Πρόεδρος της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία και του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία κ. Ιωάννης Βαρδακαστάνης απηύθυνε και ρετισμό στο Διεθνές Συνέδριο με θέμα «ΜΜΕ και Άτομα με Αναπηρία», κατά την έναρξη των εργασιών του τη Δευτέρα 18 Ιουνίου στη Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης, παρουσία προσωπικοτήτων από την πολιτική σκηνή, τον επιστημονικό χώρο, αλλά και το αναπηρικό κίνημα. Ο Πρόεδρος του Φόρουμ επικεντρώθηκε στον

τρόπο παρουσίασης των ατόμων με αναπηρία από τα σύγχρονα μέσα μαζικής ενημέρωσης, ο οποίος βασίζεται στον «κολακευτικό λαϊκισμό» και τον «συμπονετικό συντηρητισμό», δύο τάσεις που δρουν ακυρωτικά στην ελεύθερη και ανεμπόδιστη άσκηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία και κυρίως στο δικαίωμά τους στην ίση μεταχείριση.

Ιδιαίτερη μνεία έγινε και για το ρόλο του Εθνικού Ραδιοτηλεοπτικού Συμβουλίου, το οποίο αποτελεί το μόνο όργανο που δύναται να δώσει τέλος στον ευτελισμό της αξιοπρέπειας και της προσωπικότητας των ατόμων με αναπηρία από τα ΜΜΕ, μέσα από τηλε-μαραθώνιους και φιλανθρωπικά γκαλά, που μετατρέπουν τα άτομα με αναπηρία σε ζητιάνους του οίκτου των υπόλοιπων συμπολιτών τους, ενώ επανέλαβε την πάγια θέση της Συνομοσπονδίας για τη διαμόρφωση ενός κώδικα δεοντολογίας για τους δημοσιογράφους, χαράσσοντας την ορθή πορεία για μια σωστή παρουσία των ατόμων με αναπηρία στα σύγχρονα ΜΜΕ.

Τέλος, ο κ. Βαρδακαστάνης επεσήμανε και την ανάγκη να δίδεται στα άτομα με αναπηρία βήμα στις τηλεοπτικές και ραδιοφωνικές

εκπομπές, αφού στην πλειοψηφία αυτών δεν υπάρχει συλλογική εκπροσώπηση των ατόμων με αναπηρία, αλλά μόνο ατομική, γεγονός που δεν θέτει συνολικά και επί της ουσίας τα κείρια και φλέγοντα προβλήματα που ταλανίζουν τα άτομα με αναπηρία και που χρήζουν άμεσης λύσης.

Ξεκίνησε η διανομή των Δελτίων Μετακίνησης των Ατόμων με Αναπηρία για το 2007

Ξεκίνησε η διανομή και ανανέωση των Δελτίων Μετακίνησης των Ατόμων με Αναπηρία για το έτος 2007, η οποία θα διαρκέσει από την 21η Ιουνίου έως την 31η Δεκεμβρίου 2007. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να προμηθευτούν τις κάρτες από τα ΚΕΠ της περιοχής τους στο πλαίσιο των παραπάνω ημερομηνιών. Το πλήρες κείμενο της εν λόγω εγκυκλίου είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα της Συνομοσπονδίας στην διεύθυνση www.esaea.gr.

Υπενθυμίζεται ότι η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία είχε εκφράσει την έντονη διαμαρτυρία της για την απαράδεκτη και αδικαιολόγητη καθυστέρηση χορήγησης των Δελτίων Μετακίνησης στα Άτομα με Αναπηρία για το έτος 2007, που είχε σαν μόνο αποτέλεσμα την απίστευτη ταλαιπωρία των ατόμων με αναπηρία.

Θ.Α.

Το Αυτιστικό Φάσμα

Ένας Οδηγός για Γονείς & Επαγγελματίες

Μετάφραση: Παντελής Πρωϊός

Έκδοση: Ελληνική Εταιρία Προστασίας Αυτιστικών Ατόμων

της **LORNA WING**

Το σημαντικό αυτό βιβλίο έχει μια ιδιαιτερότητα. Συνδυάζει, με τρόπο θαυμαστό, την επιστημονική γνώση με την μητρική εμπειρία. Η συγγραφέας, Dr Lorna Wing, είναι Ψυχίατρος, μητέρα παιδιού με αυτισμό, σύμβουλος της Βρετανικής Οργάνωσης γονιών αυτιστικών ατόμων, National Autistic Society, διακεκριμένη ερευνήτρια και συγγραφέας βιβλίων και άρθρων για τον αυτισμό. Ως μητέρα και ως επιστήμων, γνωστή, σεβαστή, και αγαπητή για την επιστημονική της προσφορά, για την ευαισθησία της και για την ανιδιοτέλειά της, έπαιξε και παίζει σημαντικό ρόλο στον αγώνα που γίνεται στη Μεγάλη Βρετανία, στην Ευρώπη και στον κόσμο όλο για τα δικαιώματα των αυτιστικών ατόμων και των οικογενειών τους στη ζωή.

Γράφτηκε σε πρώτη μορφή το 1970, και ο τίτλος του τότε ήταν Αυτιστικά Παιδιά: Ένας Οδηγός για τους Γονείς. Ξαναγράφηκε και κυκλοφόρησε 26 χρόνια αργότερα, με τίτλο: Το αυτιστικό Φάσμα: Ένας οδηγός για γονείς και επαγγελματίες, όπως είναι φανερό και από τον τίτλο του, πρόκειται για ένα βιβλίο που πέρα από το τυπικό αυτιστικό σύνδρομο που περιέ-

γραψε το 1943 ο Leo Kanner, περιέχει όλες τις υπο-ομάδες διαταραχών του αυτιστικού φάσματος που διαπιστώθηκαν από την επιστημονική έρευνα, ιδιαίτερα από το 1970 και ύστερα.

Πρωταγωνιστικό ρόλο στην έρευνα αυτή είχε η Lorna Wing και με το βιβλίο της αυτό, που αποτελεί μια απαραίτητη γενική εισαγωγή σε πιο εξειδικευμένα βιβλία που ασχολούνται με συγκεκριμένες πλευρές του φάσματος, επιχειρεί να δώσει ένα βασικό οδηγό γνώσης και αντιμετώπισης του αυτιστικού φάσματος από τους γονείς και τους επαγγελματίες που προέρχεται από τη δική της διπλή εμπειρία, της μητέρας μιας ενήλικης κόρης με αυτισμό, και της ψυχιάτρου που έχει κλινική και ερευνητική εμπειρία. Αυτή η διπλή ιδιότητα προσφέρει τη δυνατότητα μιας γνώσης που δεν είναι δυνατό ν' αποκτηθεί από κανέναν άλλο που έχει μόνο την εμπειρία του γονιού ή του επαγγελματία.

Βγαλμένος απ' αυτή τη διπλή εμπειρία, ο οδηγός αυτός εξηγεί τον τρόπο που τα άτομα με αυτισμό καταλαβαίνουν τον κόσμο, τα αίτια της διαταρακτικής συμπεριφοράς τους και την αντίστασή τους στην αλλαγή, το λόγο που χρειάζονται ένα οργανωμένο δομημένο περιβάλλον μ' ένα καθημερινό

πρόγραμμα και τις αλλαγές που συμβαίνουν καθώς μεγαλώνουν.

Περιγράφονται αναλυτικά, επίσης, οι τρόποι διδασκαλίας βασικών δεξιοτήτων, τρόποι βελτίωσης της επικοινωνίας, ανάπτυξης ενδεχόμενων δυνατοτήτων και διεύρυνσης της κοινωνικής εμπειρίας. Σημαντικές συμβουλές προσφέρονται για την αντιμετώπιση του άγχους μέσα στην οικογένεια και δίνονται πληροφορίες για διάφορες υπηρεσίες Κρατικές και Εθελοντικές, που είναι διαθέσιμες στη Βρετανία, αλλά δεν είναι ακόμα στην Ελλάδα, και γι' αυτό μπορεί να είναι πολύτιμες ως οδηγός, τόσο στις κρατικές υπηρεσίες όσο και στις εθελοντικές οργανώσεις, στους γονείς και στους επαγγελματίες (γιατρούς, ψυχολόγους, δασκάλους, κλπ), προκειμένου να σχεδιάσουν, να δημιουργήσουν και να λειτουργήσουν τέτοιες υπηρεσίες στη χώρα μας. Περιλαμβάνονται, επίσης, στο βιβλίο αυτό οι τελευταίες εξελίξεις στο χώρο, για να κάνουν τον οδηγό αυτό πιο ενημερωμένο και πλήρη για την αντιμετώπιση του αυτισμού.

Χρίστος Αλεξίου
Ιδρυτής και Επίτιμος Πρόεδρος
της Ελληνικής Εταιρίας
Προστασίας Αυτιστικών Ατόμων

ΤΟ ΝΕΟ ΚΤΙΡΙΟ ΤΗΣ ΕΣΑΕΑ
ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 236, 163 41 ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ, ΑΘΗΝΑ
Τηλ. 210 9949837 • Fax: 210 5238967 • E-mail: esaea@otenet.gr

Μεταφερθήκαμε στα νέα μας γραφεία

Στα νέα γραφεία συστεγάζονται
μαζί με την Συνομοσπονδία
οι ακόλουθες Ομοσπονδίες:

Πανελλήνια Ομοσπονδία Γονέων
& Κηδεμόνων Ατόμων με Αναπηρία,

Ομοσπονδία Κωφών Ελλάδας,

Εθνική Ομοσπονδία
Κινητικά Αναπήρων,

Πανελλήνια Ομοσπονδία
Σωματείων Συλλόγων Ατόμων
με Σακχαρώδη Διαβήτη,

Πανελλήνια Ομοσπονδία
Νεφροπαθών,

Πανελλήνια Ομοσπονδία
Συλλόγων Οικογενειών
για την Ψυχική Υγεία.

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Ελ. Βενιζέλου 236, 163 41 Ηλιούπολη, Αθήνα

Τηλ. 210 - 9949837 • Fax: 210 - 5238967

e-mail: esaea@otenet.gr • <http://www.esaea.gr>